

Indkaldelse til Arkitekternes Pensionskasses Generalforsamling 2020

Arkitekternes Pensionskasse afholder ordinær generalforsamling onsdag den 27. maj 2020.

Generalforsamlingen starter kl. 17.00. [Du kan tilmelde dig og afgive fuldmagt her](#)

Kære medlem af Arkitekternes Pensionskasse

Vi glæder os til at afholde pensionskassens ordinære generalforsamling 2020.

Datoen for den ordinære generalforsamling i pensionskassen har, grundet situationen omkring COVID-19, været udskudt, da det ikke har været muligt at afholde generalforsamlingen på grund af myndighedernes anbefalinger.

Finanstilsynet udstedte den 8. april 2020 en bekendtgørelse, der gør det muligt for bestyrelsen i tværgående pensionskasser, herunder Arkitekternes Pensionskasse, at beslutte at afholde fuldt elektroniske generalforsamlinger.

Bestyrelsen for Arkitekternes Pensionskasse har på denne baggrund besluttet, at generalforsamlingen den 27. maj 2020 afholdes som en fuldstændig elektronisk generalforsamling og dermed uden mulighed for fysisk deltagelse for medlemmerne.

Det betyder blandt andet, at generalforsamlingen bliver transmitteret direkte, medlemsforslagene bliver præsenteret af forslagsstillere via video, og at deltagerne vil have mulighed for at stemme og stille spørgsmål løbende under generalforsamlingen via den elektroniske portal, hvori generalforsamlingen afvikles.

Løsningen giver flere medlemmer i hele landet mulighed for at deltage i generalforsamlingen. Samtidig giver det sikkerhed for, at generalforsamlingen kan afvikles, og yderligere udskydelser undgås.

På de følgende sider finder du praktiske oplysninger om afviklingen af generalforsamlingen samt oversigt over forslag fra bestyrelse og medlemmer, som skal behandles på generalforsamlingen.

Du finder det fuldstændige materiale til generalforsamlingen digitalt på arkitektpension.dk/gf2020, hvor du også kan finde nærmere oplysninger og vejledning om fremgangsmåden i forbindelse med elektronisk deltagelse i generalforsamlingen. Der udsendes ikke fysisk materiale i forbindelse med generalforsamlingen.

Venlig hilsen

Bestyrelsen i Arkitekternes Pensionskasse

Om afviklingen af den fuldstændigt elektroniske generalforsamling

Her finder du yderligere information om, hvordan den fuldstændigt elektroniske generalforsamling den 27. maj 2020 vil blive afviklet

Tilmelding og afgivelse af fuldmagt

Ønsker du at tilmelde dig generalforsamlingen eller afgive fuldmagt, skal dette gøres via VP Services hjemmeside, som håndterer tilmeldinger og fuldmagter på vegne af pensionskassen:

[Jeg vil gerne tilmelde mig generalforsamlingen eller afgive fuldmagt](#)

Tilmelding til generalforsamlingen via ovenstående link er muligt til og med dagen før generalforsamlingen. Hvis du på selve dagen for generalforsamlingen ønsker at tilmelde dig, bedes du derfor venligst kontakte VP Services herom på telefon eller e-mail.

Det er vigtigt, at du tilmelder dig forud for generalforsamlingen, da det ellers ikke vil være muligt at deltage i afstemningerne på generalforsamlingen.

Bemærk, at du modtager bekræftelse på tilmelding og afgiven fuldmagt direkte fra VP Services, og at oplysninger herom ikke vil fremgå af din digitale postkasse på www.arkitektpension.dk.

Spørgsmål angående tilmelding og fuldmagtsafgivelse kan rettes til VP Services, som kan kontaktes på telefon 4358 8866 mandag til fredag kl. 9.00-16.00 eller pr. e-mail på vpinvestor@vp.dk, dog kl. 9.00-17.00 den 27. maj 2020.

Deltagelse

Når du efter tilmelding ønsker at deltage i generalforsamlingen, skal du blot logge ind på generalforsamlingsportalen arkitektpension.portal.vp.dk/logon/ på tidspunktet for generalforsamlingen.

Hvis du vil teste om den enhed, hvorfra du ønsker at deltage, opfylder de tekniske krav, kan dette ske fra kl. 12.00 den 26. maj 2020, hvor portalen vil være aktiv.

Direkte transmission af generalforsamlingen

Generalforsamlingen bliver transmitteret direkte via

den elektroniske portal, hvorfra generalforsamlingen afvikles. Du skal være logget ind på den elektroniske portal, hvorfra generalforsamlingen afvikles for at kunne følge transmissionen. Nærmere oplysning herom kan findes på pensionskassens hjemmeside.

Spørgsmål før generalforsamlingen

Vi opfordrer til, at du benytter dig af muligheden for inden generalforsamlingen at stille spørgsmål til de enkelte dagsordenpunkter, da det vil give en bedre afvikling af generalforsamlingen. Spørgsmål kan stilles forud for generalforsamlingen via pensionskassens hjemmeside arkitektpension.dk/gf2020 til og med den 26. maj 2020 kl. 12.

Spørgsmål og debat under generalforsamlingen

Efter præsentationen af hvert punkt på dagsordenen vil der som normalt være mulighed for at stille spørgsmål og debattere forslagene. Dette sker skriftligt via den elektroniske portal, hvorfra generalforsamlingen afvikles. Dit spørgsmål eller din kommentar bliver læst op af dirigenten og vil efterfølgende blive besvaret mundtligt under transmissionen. Du skal være logget ind på den elektroniske portal, hvorfra generalforsamlingen afvikles for at kunne stille spørgsmål og afgive kommentarer.

Præsentation af forslag fra bestyrelsen og medlemsforslag

Bestyrelsens forslag præsenteres af et bestyrelsesmedlem direkte under transmissionen. Medlemsforslagene bliver præsenteret af forslagsstilleren via en på forhånd optaget video. Efter præsentationen af hvert forslag åbnes der for spørgsmål og bemærkninger om det pågældende forslag.

Afstemninger

Der vil løbende blive stemt om de enkelte punkter på dagsordenen. Afstemning sker via den elektroniske portal, hvorfra generalforsamlingen afvikles, og du skal være logget ind for at kunne afgive din stemme.

Bestyrelsesvalg og præsentation af bestyrelseskandidater

Vi opfordrer til, at kandidater til bestyrelsen melder sig forud for generalforsamlingen.

Kandidater til bestyrelsen kan opstilles af bestyrelsen eller af mindst 5 medlemmer af pensionskassen, som skal udfylde en stillerliste, der kan rekvireres på pensionskassen hjemmeside.

Bestyrelseskandidater, der har meldt deres kandidatur på forhånd og indsendt en gyldig stillerliste til pensionskassen på gfap2020@sampension.dk, vil have mulighed for at indsende en kort præsentationsvideo, der vil blive afspillet under generalforsamlingen. En sådan præsentationsvideo skal være pensionskassen i hænde senest fredag den 22. maj 2020.

Kandidater, der ønsker at stille op på selve generalforsamlingen, skal under denne sende en e-mail inklusiv en gyldig stillerliste til gfap2020@sampension.dk.

Der vil i denne forbindelse ikke være mulighed for at præsentere sig som kandidat på selve generalforsamlingen, men først i forbindelse med den efterfølgende urafstemning.

Behandling af personoplysninger

Som led i generalforsamlingen behandler Arkitekternes Pensionskasse visse personoplysninger (navn, adresse, CPR-nummer/medlemsnummer mv.) med det formål, at medlemmerne kan tilmelde sig og i øvrigt udøve sine medlemsrettigheder på generalforsamlingen. Arkitekternes Pensionskasse henviser i den forbindelse til sin politik vedrørende personoplysninger, som kan findes her www.arkitektension.dk/forbehold/behandling-af-personoplysninger-og-digital-kommunikation

Tekniske krav i forbindelse med afvikling af den elektroniske generalforsamling

Vi anbefaler, at du inden generalforsamlingen sikrer dig, at den enhed, hvorfra du ønsker at deltage i den elektroniske generalforsamling, opfylder nedenstående tekniske krav.

Browsere:	Generelt: Den elektroniske generalforsamling kan afvikles i såkaldte "evergreen-browsere" på både på PC/Mac, mobil og tablet/iPad. "Evergreen-browsere" er browsere, som automatisk opdaterer sig selv til nye versioner.
PC:	Den elektroniske generalforsamling fungerer i browserne Microsoft Edge, Google Chrome og Firefox.
Apple-produkter:	Den elektroniske generalforsamling fungerer i de to nyeste hoved-versioner af Safari-browseren på Mac, iPhone og iPad (maj 2020 er dette Safari version 12 og 13). Hvis du har ældre Apple-udstyr, kan det muligvis ikke opdatere til en brugbar Safari-version. I givet fald kan du installere en Google Chrome-browser og benytte denne.
Internetforbindelse:	Kvaliteten af transmissionen afhænger af din internet-forbindelse. Du bør som minimum have en 5-10 Mbit/s forbindelse for at få en god streaming-oplevelse.

Fakta om fuldmagter

Pensionskassen opfordrer til, at du gør din indflydelse gældende ved at afgive fuldmagt, hvis du ikke har mulighed for at deltage i generalforsamlingen

Der er tre måder at afgive fuldmagt på:

- **Generalfuldmagt til tredjemand:** Her giver du en navngiven tredjemand fuldmagt til at stemme på dine vegne uden at tage stilling til, hvad der skal stemmes under de enkelte punkter.
- **Generalfuldmagt til bestyrelsen:** Her giver du bestyrelsen fuldmagt til at stemme i overensstemmelse med bestyrelsens anbefalinger til de enkelte punkter på dagsordenen.
- **Instruktionsfuldmagt til bestyrelsen:** Her giver du bestyrelsen instruktion om, hvordan den skal stemme på dine vegne under de enkelte punkter.

Fuldmagt om ny pensionsordning til nye medlemmer

Har du allerede givet fuldmagt til bestyrelsen angående dagsordenens punkt 4.a "Forslag om generelle vilkår (Pensionsregulativ) for nye medlemmer - nyt pensionsprodukt", så er den fortsat gældende trods ændret dato for generalforsamling.

Hvordan afgives en fuldmagt?

Du kan afgive fuldmagt elektronisk eller downloade en pdf-blanket på arkitektension.dk/gf2020

Bestyrelsen opfordrer til, at fuldmagter indsendes i god tid inden generalforsamlingen. Der lukkes for modtagelse af elektroniske fuldmagter den 27. maj 2020 kl. 15.00.

Fysiske fuldmagtsblanketter skal være VP Services i hænde senest den 26. maj 2020. Det er fuldmagts-givers ansvar, at fysiske fuldmagtsblanketter er VP Services i hænde inden fristens udløb.

Hvis du ønsker at ændre eller trække din fuldmagt tilbage, skal du kontakte VP Services.

VP Services kan kontaktes på telefon 4358 8866 mandag til fredag kl. 9.00-16.00 eller pr. e-mail på vpinvestor@vp.dk, dog kl. 9.00-17.00 den 27. maj 2020.

Dagsorden

til ordinær generalforsamling 2020

Arkitekternes Pensionskasse afholder ordinær generalforsamling onsdag den 27. maj 2020 kl. 17.00.

Du tilmelder dig generalforsamlingen via det link, du modtager i din digitale postkasse på arkitektension.dk. Her finder du også det fuldstændige materiale til generalforsamlingen – herunder årsrapport 2019 samt lønpolitik.

- 1. Valg af dirigent**
Bestyrelsen indstiller advokat og partner i advokatfirmaet Bech-Bruun Tina Øster Larsen som dirigent.
- 2. Bestyrelsens beretning**
- 3. Forelæggelse og godkendelse af årsrapport 2019**
- 4. Forslag fra bestyrelsen**
 - Forslag om generelle vilkår (Pensionsregulativ) for nye medlemmer – nyt pensionsprodukt
 - Forelæggelse og godkendelse af lønpolitik
- 5. Forslag fra medlemmer**
 - Forslag fra medlem Hanne Egebjerg
 - Forslag fra medlem Lilian Jensen m.fl.
 - Forslag fra medlem Mads Gudmand-Høyer m.fl.
 - Forslag fra medlem Mads Gudmand-Høyer m.fl.
 - Forslag fra medlem Mads Gudmand-Høyer m.fl.
- 6. Valg til bestyrelse**
- 7. Valg af revision**
Bestyrelsen indstiller statsautoriseret revisionsfirma PricewaterhouseCoopers til genvalg.
- 8. Sted for næste års generalforsamling**
Bestyrelsen foreslår, at næste års generalforsamling bliver afholdt i Aarhus.
- 9. Eventuelt**

Ad pkt. 4.a

Generelle vilkår (Pensionsregulativ) for nye medlemmer - nyt pensionsprodukt

Bestyrelsen foreslår, at alle nye medlemmer af pensionskassen optages i 3 i 1 Livspension, som er et nyt pensionsprodukt baseret på markedsrente.

Pensionsproduktet indeholder som tidligere både forsikringsdækninger og opsparingsdækninger.

Forsikringsdækningerne moderniseres, så de fastsættes i forhold til medlemmernes løn. Det giver bedre tryghed, da forsikringsdækningerne netop skal erstatte den mistede lønindkomst, hvis medlemmer f.eks. mister erhvervsevnen. Ved optagelse sikres medlemmet en betryggende forsikringsdækning, og medlemmets muligheder for at tilpasse forsikringsdækningerne efter behov bliver udvidet.

Opsparingsdækningen består fortsat primært af en livsvarig alderspension, og opsparingen etableres som et såkaldt livscyklusprodukt, hvor medlemmernes opsparing er placeret i årgangspuljer, som er afhængig af medlemmets alder og dermed investeringshorisont. Jo tættere medlemmet er på pensioneringstidspunktet, jo kortere er investeringshorisonten og desto mere sikkert investeres opsparingen.

Bestyrelsen har udarbejdet et mere detaljeret **Bilag 2** til dette forslag, hvor basisdækningen, valgmuligheder og investering er uddybet.

I den forbindelse er der udarbejdet Generelle vilkår (Pensionsregulativ) for nye medlemmer, som skal godkendes af generalforsamlingen. Langt størstedelen af pensionskassens ydelser bevares eller forbedres, men visse ydelser udgår og erstattes af andre ydelser.

Indstilling

Bestyrelsen indstiller, at alle nye medlemmer af pensionskassen, på en af bestyrelsen fastsat dato, optages i 3 i 1 Livspension eller 3 i 1 Opsparing med tilhørende nye Generelle vilkår (Pensionsregulativ), som er vedhæftet som **Bilag 1**. På samme dato stopper optagelse af medlemmer i Den fleksible pensionsordning.

Baggrund

Som opfølgning på medlemsønsker på tidligere generalforsamlinger har bestyrelsen arbejdet for at kunne tilbyde medlemmerne en markedskonform pensionsordning, der passer til et moderne arbejdsliv.

Der har været ydret ønske om større investeringsfrihed. Dette opnås ved et skifte fra gennemsnitsrente til markedsrente, hvor medlemmerne selv kan vælge en risikoprofil, der passer til, hvor man er i livet rent økonomisk og aldersmæssigt.

Den nye ordning sikrer flest mulige penge på medlemmernes depoter og kombinerer fællesskabets styrke via kollektive elementer på forsikringsdækninger samt en livsvarig pensionsydelse, med nye individuelle muligheder for den enkelte.

Bestyrelsen anbefaler skiftet til den nye pensionsordning for nye medlemmer der optages i pensionskassen på en af bestyrelsen fastlagt dato.

I det følgende oplistes de væsentligste ændringer.

Det nye produkt

Der er tale om to produktvarianter

- 3 i 1 Livspension, som er hovedproduktet, som fortsat indeholder en fuld pakke af tilknyttede forsikringsdækninger, herunder basisdækningerne med løbende udbetaling af invalidepension og børnepension. Langt de fleste medlemmer bliver optaget i dette produkt, da de er fuldt arbejdsdygtige ved optagelsen.
- 3 i 1 Opsparing, som kan sammenlignes med den nuværende "Opsparingsafdeling", er for medlemmer, der ikke er fuldt arbejdsdygtige ved optagelsen – f.eks. medlemmer, der er i fleksjob eller tilkendt offentlig førtidspension. Fremover indeholder produktet til disse medlemmer som noget nyt en begrænset pakke af tilknyttede forsikringsdækninger. Sum ved død, sum ved visse kritiske sygdomme samt ulykkesforsikring, men ingen løbende udbetaling af invalidepension og børnepension.

Produktvarianternes indhold er nærmere beskrevet i **Bilag 2**.

Forskelle i ydelser

- Nyoptagne medlemmer er omfattet p.t. af halv invalidepension frem til folkepensionsalder, ved 1/2 invaliditet indtruffet senest 5 år før folkepensionsalder, og fuld invalidepension ved 2/3 invaliditet indtruffet før folkepensionsalder.

Denne ydelse forbedres, så der for medlemmerne ydes fuld invalidepension helt ned til 1/2 invaliditet og helt frem til folkepensionsalder.

- Nyoptagne medlemmer omfattes p.t. af halv børnepension ved 1/2 invaliditet indtruffet senest 5 år før folkepensionsalder og fuld børnepension ved 2/3 invaliditet indtruffet før folkepensionsalder. Denne ydelse bortfalder. Medlemmets egen invalidepension forbedres, idet den fastsættes som procent af lønnen. Ydelsen er derfor ikke længere relevant.
- Ophørende løbende alderspension med garanti. Ved dødsfald udbetales en del af opsparingen til ægtefælle, berettiget samlever eller medlemmets børn under 24 år. Denne dækning forbedres ved at erstatte den med en Ratepension med sikring ved død, hvor hele det opsparede beløb udbetales til de efterladte (nærmeste pårørende).
- Livsvarig løbende alderspension med garanti. Ved dødsfald udbetales en del af opsparingen til ægtefælle, berettiget samlever eller medlemmets børn under 24 år. Denne dækning forbedres ved at erstatte den med en Livsvarig alderspension med sikring ved død, hvor hele det opsparede beløb udbetales til de efterladte (nærmeste pårørende) ved død inden pensionering.
- Kollektiv børnepension ved død udbetales ikke længere dobbelt i tilfælde af begge forældres død. Udbetaling ved begge forældres død er et ældre produkt, som havde større berettigelse i en tid, hvor det oftest kun var den ene forælder, der havde pensionsordning. Ingen børn modtager i dag dobbeltudbetaling.
- Opsparingsafdelingen (ren opsparing uden **forsikringsdækning**) ophæves, og erstattes af produktvarianten 3 i 1 Opsparing, som indeholder en forbedring af forsikringsdækningen, idet der tilknyttes en sum ved død, sum ved visse kritiske sygdomme samt ulykkesforsikring.
- Der indføres en bestemmelse, så udbetaling ved død bortfalder i de tilfælde, hvor udbetalingen ville tilfalde staten, hvis der ingen arvinger er. Det er ikke i pensionskassernes interesse at udbetale til staten, men sikre at værdierne forbliver i pensionskassen.

Ovenstående ændringer er indarbejdet i de nye Generelle vilkår (Pensionsregulativ).

Princip for udbetalingstidspunkt af pensioner

I det nuværende Pensionsregulativet er det bestemt, at pensionen udbetales månedsvist forud. Bestyrelsen anbefaler, at generalforsamlingen bemyndiger bestyrelsen til at fastlægge principperne for hvornår udbetalingen af pensionerne sker.

Bestyrelsen ønsker at skifte princip til bagudbetalt for nye medlemmer svarende til hvad der er normalt på arbejdsmarkedet generelt. Det er samtidig et mere naturligt princip i et markedsrenteprodukt, hvor afkastet for den foregående periode skal være kendt før udbetalingen kan fastlægges.

Regulering af en igangværende udbetaling sker én gang årligt i slutningen af januar, når afkastet for året før er opgjort og tilskrevet.

For medlemmerne har det ingen betydning for retighederne, men udbetalingstidspunktet bliver sammenfaldende med udbetaling fra offentlige myndigheder – f.eks. folkepension.

Optagelsesbestemmelser

I pensionskassens nuværende Pensionsregulativ er det bestemt, at medlemmer, der ved optagelsen har nået den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af skattebegünstigede pensionsordninger, optages i opsparingsafdelingen.

Bestyrelsen anbefaler, at denne bestemmelse fjernes, så disse medlemmer optages i hovedproduktet med fuld pakke af tilknyttede forsikringsdækninger.

Medlemmer, som optages i en relativt sen alder, vil fremover opleve en ligestilling i forhold til andre optagne medlemmer, hvor de i dag slet ikke omfattes af forsikringsdækninger ved fx invaliditet, kritisk sygdom samt ulykke.

Ny struktur på Regler og Paragraffer

Den nuværende struktur i Regler og paragraffer består af selve Pensionsregulativet, hvor beslutningskompetencen er forankret hos generalforsamlingen. Hertil er seks bilag, som fastlægger nærmere bestemmelser, der er besluttet af bestyrelsen, myndigheder eller overenskomstparter.

Denne struktur betyder, at der i aftalekomplekset er mange gentagelser og mange henvisninger mellem Pensionsregulativet og de forskellige bilag, men også på tværs af de forskellige bilag. Det gør det vanskeligt for medlemmerne at finde rundt i bestemmelserne.

I forbindelse med overgangen til nyt produkt etableres en ny struktur. Pensionsregulativet bevares i henhold til vedtægterne (se **Bilag 1**). Til hver af paragrafferne, som indeholder de bestemmelser generalforsamlingen har besluttet i Pensionsregulativet, indskrives i direkte forlængelse de ”supplerende bestemmelser”, som i dag reguleres via bilagene. Det betyder, at bilagene kan afskaffes. De supplerende bestemmelser fremgår ikke af det fremlagte **Bilag 1**, da beslutningskompetencen alene ligger hos bestyrelsen.

På den måde er informationen om de enkelte afsnit samlet et sted, og vil være væsentligt lettere for medlemmer at navigere i. Samtidig vil medlemmet på den digitale platform kunne vælge at se enkelte, relevante afsnit. Det vil fortsat være muligt at udskrive et samlet sæt af alle afsnit.

Konsekvenstilpasning af Regulativ for Den fleksible pensionsordning

I forbindelse med at nye medlemmer optages i 3 i 1 Livspension eller 3 i 1 Opsparing lukkes for optagelse i Den fleksible pensionsordning. Dette sker ved en mindre justering af ”Pensionsregulativ for Den fleksible pensionsordning”.

Det foreslås, at der i indledningen til § 1 – Optagelse og Genoptagelse, isættes en ny bestemmelse, gengivet nedenfor med blå skrift.

§ 1. OPTAGELSE OG GENOPTAGELSE

Dette pensionsregulativ vedrører medlemmer, der er optaget i den fleksible pensionsordning til og med xx.xx.xxxx.

Bestyrelsen bemyndiges til at fastsætte den nærmere dato. Der sker ikke øvrige ændringer i pensionsregulativet for Den fleksible pensionsordning

Ad pkt. 4.b

Forelæggelse og godkendelse af lønpolitik

Pensionskassens lønpolitik evalueres en gang om året, så det sikres, at den er tilpasset virksomhedens udvikling, fremmer en sund risikostyring og overholder gældende lovgivning.

Lønpolitikken er en fælles lønpolitik for Arkitekternes Pensionskasse, Sampension Livsforsikring A/S og Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrslæger. Disse virksomheder administreres sammen med Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører af Sampension Administrationselskab A/S i et forsikringsadministrationsfællesskab, hvor alle pensionskassens medarbejdere er ansat. Gennem en administrationsaftale sikres det, at Sampension Administrationselskab A/S overholder lønpolitikken.

Pensionskassen har en konservativ lønpolitik, der skal sikre, at virksomhedens ledelse og ansatte honoreres på en sådan måde, at virksomhedens forretningsmæssige og langsigtede strategiske mål understøttes bedst muligt. Aflønningsforholdene skal understøtte, at virksomheden til stadighed formår at rekruttere og fastholde en kompetent og ansvarlig ledelse og stab i virksomheden til fremme af en sund og effektiv risikostyring, men ikke motiverer til overdreven risikotagning, ligesom aflønningsprincipperne skal forebygge interessekonflikter til gavn for virksomhedens kunder eller medlemmer. Af de nuværende væsentlige risikotagere er det alene investeringsdirektøren, der har mulighed for at blive tildelt en begrænset variabel løndel.

Der er foretaget følgende ændringer i lønpolitikken:

1. En stramning af lønpolitikken i forhold til godtgørelser: Den maksimale godtgørelse, der kan anvendes ved henholdsvis nyansættelse og fra-træden, nedsættes fra 12 til 6 måneders løn.
2. Grundet organisatoriske ændringer i Sampension Administrationselskab A/S er benævnelsen af de væsentlige risikotagere ændret, men det er stadig de samme organisatoriske roller, der er omfattet.
3. Mindre ændringer af redaktionel karakter.

Bestyrelsen har den 12. marts 2020 vedtaget den nye lønpolitik.

På den baggrund indstilles lønpolitikken til godkendelse på den ordinære generalforsamling den 27. maj 2020. Forslaget kan ses på arkitektension.dk/gf2020. Den til enhver tid gældende lønpolitik kan desuden ses på pensionskassens hjemmeside.

Ad pkt. 5.a

Forslag fra medlem Hanne Egebjerg

Baggrund og forslag

Jeg foreslår, at reglerne ændres, så invalidepensionister i arbejde kan udnytte deres restarbejdsevne uden der modregnes i invalidepensionen, og at der kan opretholdes en indtjening som i højere grad svarer til invalidepensionen + en social ydelse. Af Arkitekternes Pensionskasses 55 invalidepensionister er 11 i arbejde. De 11 modregnes i deres opsparede invalidepension*. Tilværelsen som invalidepensionist går ofte igennem lange udredningsperioder, sygemeldinger og efterfølgende lave indtjening. Hertil kommer, at invalidepensionen netop skal sikre ens forsørgelsesgrundlag kan opretholdes, efter man har mistet halvdelen eller 2/3 af erhvervsevnen som arkitekt eller designer.

Jeg foreslår derfor, følgende ændringer af Pensionsregulativets §10 stk. 3:

Du må gerne have et lønnet job ved siden af din invalidepension, hvis ansættelsen er maksimalt 1/3 af normal arbejdstid, og hvis du er tilkendt halv pension maksimalt 1/2 af normal arbejdstid.

*Pensionen modregnes hvis du har anden arbejdsindtægt ved siden af pension:
Indtægt som overstiger 171.600 kr. pr. år bliver modregnet med 50 øre pr. krone. Hvis du kun har halv pension, vil indtægt som overstiger 257.400 kr. pr. år blive modregnet med 50 øre pr. krone. Lønloftet er i 2020-tal, og bliver løbende indeksreguleret svarende til udviklingen i ratepensionsloftet.*

Bonusinfo:

Erhvervsaktive invalidepensionister: Gennemsnitsløn 270.000 kr.* Gennemsnitspension 142.000 kr.*
Ledighedsydelse ved fleksjob 224.556 kr.

Se skema nederst.

Forslag til ændring af pensionsregulativ

Konkret medfører forslaget følgende ændringer i Pensionsregulativets § 10 stk. 3 – ændringer er markeret med blå.

Modregning

Du må gerne have et lønnet job ved siden af din invalidepension, hvis ansættelsen er maksimalt 1/3 af normal arbejdstid, og hvis du er tilkendt halv pension maksimalt 1/2 af normal arbejdstid.

Pensionen modregnes hvis du har anden arbejdsindtægt ved siden af pension:

Indtægt som overstiger 171.600 kr. pr. år bliver modregnet med 50 øre pr. krone. Hvis du kun har halv pension, vil indtægt som overstiger 257.400 kr. pr. år blive modregnet med 50 øre pr. krone. Lønloftet er i 2020-tal, og bliver løbende indeksreguleret svarende til udviklingen i ratepensionsloftet.

Regneeksempler forslag og nugældende modregningsregler:

Forslag				
Modregningsregler. AP-gennemsnit: Størrelsen dækningen ved invaliditet	Samlet indtægt ud over invalidepension	Invalidepension efter modregning	Samlet indtægt	Dækningsprocent i forhold til gennemsnitsløn 500.000 kr.
142.000	270.000 kr.	142.000 kr.	412.000 kr.	82%

Eks.				
Modregningsregler. AP-gennemsnit: Størrelsen dækningen ved invaliditet	Samlet indtægt ud over invalidepension	Invalidepension efter modregning	Samlet indtægt	Dækningsprocent i forhold til gennemsnitsløn 500.000 kr.
142.000	270.000 kr.	32.000 kr.	302.000 kr.	60%

* Kilde gennemsnitstal: Arkitekternes Pensionskasse 2019. Pensionskassen har ikke villet udlevere 2020-tal. Excl. gennemsnitsløn AP-medlemmer 500.000 kr. (Kilde AP 2020).

Der modregnes i den udbetalte invalidepension, således at invalidepensionen nedsættes med 50 øre for hver krone, medlemmet oppebærer i indtægt, der overstiger 50.000 kr. årligt (2020, indeksreguleret).

Ved udbetaling af halv invalidepension modregnes der således, at invalidepensionen nedsættes med 25-50 øre for hver krone, medlemmet oppebærer i indtægt, der overstiger 100.000 kr. årligt (2020, indeksreguleret).

Der modregnes i indtægt, som medlemmet oppebærer for arbejde, herunder lønindkomst, indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, honorarer, offentligt løntilskud til stillinger, hvor der med baggrund i helbredsmæssige forhold ydes tilskud (fx fleksjob) og anden arbejdsindtægt.

Der modregnes for al arbejdsindtægt, både indtægt der oppebæres i og uden for medlemmets hidtidige fag/erhverv.

Der modregnes ikke for kapitalindkomst, sociale ydelser, [herunder revalideringsydelse og ledighedsydelse mellem fleksjob](#), private pensioner eller andre beløb, der ikke er arbejdsindtægt.

Medlemmet har pligt til på forespørgsel at oplyse sine indtægtsforhold til pensionskassen.

Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom.
Se bilag D, afsnit 5.

Ad pkt. 5.a

Bestyrelsens svar på forslag fra medlem Hanne Egebjerg

Bestyrelsens bemærkning til forslaget

Bestyrelsen kan ikke støtte forslaget

Forslaget indebærer, at flere medlemmer kan opnå en samlet indtægt ved invaliditet, der er større end den indtægt, medlemmet havde, før invaliditeten indtrådte.

Langt de fleste af de medlemmer, der bliver berettiget til invalidepension, tilkendes fuld invalidepension. Desuden viser en analyse, at den gennemsnitlige løn ekskl. pensionsbidrag udgør ca. 500.000 kr. årligt for de medlemmer, hvor pensionskassen får indberettet lønoplysninger. Nedenstående beregninger er baseret på dette.

Hvis et medlem udnytter sin resterhvervsevne på 1/3 i et fleksjob, betyder det, at medlemmet kan arbejde ca. 12 timer pr. uge til en timeløn på 260 kr., baseret på den faktuelle gennemsnitsløn på 500.000 kr. Det betyder, at medlemmet vil have følgende årlige indtægt ved siden af invalidepensionen:

Løn via ansættelse i fleksjob	162.240 kr.
Offentligt Fleksløntilskud (korrigeret for AMB*)	191.022 kr.
Samlet indtægt	353.262 kr.

*AMB = arbejdsmarkedsbidrag (en skat) på 8% som betales af lønindkomster men ikke offentlige ydelser og pensioner fra en pensionskasse.

Medlemmers samlede årlige indtægter ved forskellige størrelse af dækning ved invaliditet ser således ud, hvis medlemsforslaget vedtages:

Mange medlemmer har en dækning ved invaliditet, som udgør mellem 40-70 % af deres løn.

Som det ses, vil medlemsforslaget betyde, at en stor del af medlemmerne allerede har en dækningsgrad større end 100%, og at mange medlemmer - ved at vælge højere invalidepension - kan opnå det. Medlemmer kan i dag vælge en invalidepension på maksimalt 90 % af lønnen.

Ved uændrede modregningsgrænser vil dækningsprocenterne ligge på mellem 84% og 116%, hvilket begrænser antallet af medlemmer, der opnår en højere dækningsprocent end 100% i forhold en gennemsnitlig lønindkomst.

Desuden vurderer bestyrelsen, at det bliver nødvendigt at hæve medlemmernes betaling for invalidepensionen med samlet ca. 1,6 mio.kr., svarende til ca. 1.600 kr. mere årligt for et 55-årigt medlem, da de igangværende udbetalinger af invalidepensioner vil blive sat tilsvarende op efter vedtagelsen.

Endelig bemærkes, at forslaget er modtaget umiddelbart inden udløb af frist for fremsættelse af forslag, men ikke inden for den frist, der gælder, hvis der skal foretages legalitetskontrol. Bestyrelsen har således ikke haft mulighed for fuldt ud at vurdere forslagets konsekvenser og kan dermed ikke garantere, at det i medlemsforslaget indeholdte forslag til ændring af pensionsregulativ faktisk kan implementeres som fremsat. Skulle forslaget derfor blive vedtaget, og det efterfølgende viser sig, at implementering heraf vil have større uforudsete, utilsigtede eller u hensigtsmæssige konsekvenser, vil forslaget som følge heraf som udgangspunkt ikke blive implementeret.

Størrelsen dækningen ved invaliditet	Samlet indtægt ud over invalidepension	Invalidepension efter modregning (korrigeret for AMB)	Samlet indtægt	Dækningsprocent i forhold til gennemsnitsløn
200.000 kr. (40 % af løn)	353.262 kr.	126.967 kr.	480.229 kr.	96%
250.000 kr. (50 % af løn)	353.262 kr.	181.315 kr.	534.577 kr.	107%
300.000 kr. (60 % af løn)	353.262 kr.	235.663 kr.	588.925 kr.	118%
350.000 kr. (70 % af løn)	353.262 kr.	290.011 kr.	643.273 kr.	129%

Ad pkt. 5.b

Forslagsstillere:

Lilian Jensen, Lene Nielsen, Ebbe Harder Gammelkær, Nicolai Bo Andersen, Niels-Erik Aaes, Ellen Bjarnø, Katrine Thuesen, Jens Clemmensen, Asger Boertmann, Michaela Brüel, Jens Hvass, Kirsten Mølgaard, Søren Bjarnø, Mette Koch Andersen, Laura Katrine Juvik og Per Hauschild

Forslag

Med henblik på en investeringsstrategi, som ikke alene støtter op om Parisaftalen, men fuldt ud efterlever dens målsætning om at begrænse klodens temperaturstigning til 1,5 grader, foreslås:

- 1) at der inden udgangen af 2020 sker en afvikling af investeringer i fossile selskaber, der a) deltager i jagten på nye reserver, b) opbygger og videreudvikler ny infrastruktur og højrisikable udvindingsprojekter eller c) udøver lobbyvirksomhed med det formål at sprede misinformation om de fossile brændslers påvirkning af klimaet.
- 2) at der yderligere i løbet af 2020-2025 sker en afvikling af investeringer i fossile selskaber med en forretningsmodel, hvis omsætning hidrørende fra fossile brændstoffer ligger på et niveau, der er uforeneligt med Parisaftalens 1,5 graders målsætning, eller hvis produktion af fossile brændsler er af et omfang, som belaster den samlede CO₂ udledning uforholdsmæssigt.
- 3) at der hersker transparens om de anvendte kriterier og metoder til vurdering på selskabsniveau af foreneligheden mht. produktionsniveau eller -omfang med Parisaftalens 1,5 graders målsætning, og at der årligt sker en afrapportering om resulterende tiltag med det sigte på at opnå forenelighed.

Begrundelse

Vi hilser velkommen, at pensionskassen og administrationsfællesskabet har til hensigt at støtte op om Parisaftalen, men finder metode og tempo i den valgte investeringsstrategi overfor særligt de fossile selskaber helt utilstrækkelig i betragtning af den trussel de repræsenterer for både vores og kommende generationers eksistens.

Vi ønsker en investeringsstrategi, som ikke alene støtter op om Parisaftalen, men fuldt ud efterlever dens målsætning om at begrænse klodens temperaturstigning til 1,5 grader.

Al seriøs forskning peger på, at langt størstedelen af alle kendte fossile reserver skal forblive urørte, og at udvinding og forbrug af fossile brændsler i et omfang

som hidtil umuligt kan fortsætte, hvis dette mål skal have en chance for at lade sig realisere og vores såvel som kommende generationers overlevelse derved sikres.

Udøves aktiviteter, som indikerer at et selskab bevidst har valgt eller vælger at sidde alle seriøse forsknings-resultater og advarsler overhørig og give pokker i alle klimabekymringer, gør man rigtigst i omgående at ekskludere det fra investeringsuniverset. Aktiviteter, der tjener som indikatorer på dette er: Jagt på nye reserver, opbygning og videreudvikling af ny infrastruktur og/eller højrisikable udvindingsprojekter og udøvelse af lobbyvirksomhed med henblik på spredning af misinformation om de fossile brændslers effekt på klimaet (jf. forslaget pkt. 1).

Som målestok for fossile selskabers evne og vilje til at opnå og udvise forenelighed med Parisaftalen kan anvendes viden om ét eller begge af følgende to forhold: 1) hvor stor en andel af omsætningen hidrørende fra fossile brændsler, der opereres med i selskabets forretningsmodel, og 2) hvor tungt udledningen fra selskabets produktion af fossile brændsler belaster den samlede CO₂ udledning uforholdsmæssigt.

Hvilken målestok og hvor stor eller tung andel, der bør gøres gældende, afhænger af selskabets størrelse og den producerede type brændsel.

Forudsætter et selskab i sin forretningsmodel en omsætningsandel eller et produktionsomfang, som er uforenelig med Parisaftalens 1,5 graders målsætning, bør det det stå til afvikling/eksklusion, medmindre det viser vilje til at indgå aftaler eller udviser tegn til 'forbedring' gennem omstilling/omlægning af sin produktion indenfor en given tidsfrist for afviklingens afslutning/eksklusionens ikrafttræden (jf. forslaget pkt. 2).

Som sikkerhed for at det er muligt for pensionskassens medlemmer at se investor (dvs bestyrelse og fællesadministration) i kortene og bedømme deres virke i almenvellets interesse, må der nødvendigvis herske transparens om de anvendte vurderingsprincipper og -metoder og om de opnåede resultater af deres håndtering i praksis.

Her er det værd at bemærke, at der ikke er tale om krav til hverken bestyrelse eller administration om selv at udvikle, endsige opfinde, metoder til måling af forenelighed med Parisaftalen. Der findes allerede udviklede metoder, som i større eller mindre grad inddrager de nyeste forsknings- og undersøgelsesresultater på området. Det er blot et spørgsmål om at vælge metode og bruge den i sammenhæng med den viden om de enkelte selskabers forretningsmodeller, som i kraft af det udøvede aktive ejerskab må formodes allerede at være for hånden, og hvis ikke, så ufortrødent må indhentes (jf. forslaget pkt. 3)

Med disse begrundende ord, opfordrer vi vores pensionskasses bestyrelse til at fremme den foreslåede investeringsstrategi i forvaltningen og håndteringen af såvel egen som administrationsfællesskabet Sampensions samlede portefølje.

Ad pkt. 5.b

Bestyrelsens svar på forslag fra medlem Lilian Jensen m.fl.

Bestyrelsens kommentarer

Bestyrelsen kan ikke støtte de konkrete forslag, men tager indholdet med ind i det videre arbejde med ansvarlige investeringer.

Bestyrelsen anerkender både intentioner og retning i de stillede forslag, idet bestyrelsen er fuldstændig enig i vigtigheden af at inddrage hensyn til klimaforandringer i AP's investeringspolitik. Derfor har bestyrelsen besluttet at styrke indsatsen på klimaområdet yderligere i 2020. Det sker ved, at der i fundamentet for investeringsprocessen tages direkte hensyn til opfyldelsen af målsætningerne i Parisaftalen. Bestyrelsen har som et første skridt fastsat helt konkrete mål og kriterier, der skal understøtte dette, med henblik på at nedbringe CO2 udledning og sikre en udvikling i den ønskede retning.

De konkrete tiltag i den forbindelse er:

- Beslutning om at CO2-udledningen fra den samlede portefølje af børsnoterede aktier skal falde årligt og være lavere end CO2-udledningen fra benchmark (globalt aktieindeks).
- Beslutning om et eksklusionskriterie for selskaber med mere end 30 % af omsætningen fra udvinding af kul og olie udvundet af tjæresand.
- Beslutning om at omstilling til et lavemissionssamfund gøres til et eksplicit kriterie. Det vil sige, at selskabers evne og vilje til at indgå i en omstilling til et lavemissionssamfund fremadrettet vil indgå som parameter i investeringsbeslutninger.

Beslutningerne bygger på to centrale målsætninger. For det første skal tiltagene sikre en løbende reduktion af klimaaftrykket af pensionskassens samlede aktieportefølje. For det andet skal investeringsstrategien støtte op om en omstilling til et lavemissionssamfund.

Tiltagene er valgt med henblik på at have den størst mulige positive effekt på klimaet, uden at det går ud over medlemmernes afkast. AP samarbejder med de øvrige pensionsvirksomheder i Sampensions administrationsfællesskab, der tilsammen råder over mere end 300 mia. kr. Det er med til at øge den samlede virkning af klimainitiativerne.

De nye tiltag har allerede betydet en reduktion af aktieporteføljens klimaaftryk på godt 20 pct. og

eksklusion af 64 selskaber med kul- og tjæresandsaktiviteter.

Der er endvidere i kraft af bestyrelsens beslutninger - i tråd med forslagsstillernes punkt 3 - taget højde for en høj grad af transparens, både i forhold til at opgøre CO2-udledningen fra den samlede aktieportefølje og i forhold til at måle på selskabers evne og vilje til at indgå i en omstilling til et lavemissionssamfund.

Det er bestyrelsens opfattelse, at pensionsvirksomhederne i højeste grad understøtter udviklingen mod et lavemissionssamfund ved gradvist at stramme forventningerne til de energiselskaber mv, som der investeres i.

Dels ved at selskaberne påvirkes til at udvikle og ændre deres teknologier og forretningsmodeller således, at den del, der knytter sig til udvinding eller udnyttelse af fossil energi, omlægges eller afvikles i en takt, som er foreneligt med scenarier, der lever op til Parisaftalen. Det hører med i denne vurdering, at der i energisektoren er en betydelig teknisk viden, der er vigtig for omstillingen.

Endvidere ved at selskaber, der ikke ønsker eller evner at være en del af denne omstilling, frasælges både som følge af eksklusion og som følge af en stadig ændring af sammensætning af den samlede portefølje for at opnå et lavere klimaaftryk.

Samlet forventer bestyrelsen, at investeringsporteføljen på denne måde både vil afspejle og være foran økonomiens omstilling og vil yde et vigtigt bidrag til at tilskynde til denne omstilling.

Strategien indebærer en samlet vurdering af evne og viljen til omstilling hos alle aktieporteføljens selskaber med særligt fokus på de emissionstunge sektorer; Energi, Forsyningsselskaber, Transport og Materialer. Denne helhedsorienterede tilgang er central i AP's politik og på linje med EU's kommende taksonomi, som bl.a. bygger på, at det er blandt verdens store CO2-udledere, at man skal finde de største fremskridt i overgangen til et lavemissionssamfund.

Det er bestyrelsens opfattelse, at man, ved kun at fokusere på udvindingen af fossil energi og ikke efterspørgslen, overser en meget væsentlig problemstilling i omstilling til et lavemissionssamfund. Det vil sige at nedbringe forbruget af fossil energi ved at kræve en bæredygtig produktion af forbrugsgoder,

opvarmning, afkøling, transport, elektricitet, etc. Det kan kun ske ved at stille krav til den samlede værdikæde for fossile brændsler, og ikke udelukkende til produktionen, hvilket er målet for pensionskassens arbejde med ansvarlige investeringer.

Bestyrelsen kan ikke støtte dette konkrete forslag

Det er bestyrelsens forståelse, at forslagsstillernes intension med forslaget punkt 1 og 2 er at reducere pensionskassens investeringer i de fossile selskaber, der gennem deres handlinger og forretningsmodeller nu og videre frem ikke peger i retning af opfyldelsen af Parisaftalens mål.

Endvidere er det bestyrelsens opfattelse, at der allerede er truffet de nødvendige beslutninger i bestyrelsen for at sikre transparens om anvendte kriterier og metoder, jf. forslaget punkt 3.

Bestyrelsen er enig i både intentioner og retning i de stillede forslag vedr. afvikling af investeringer i fossile selskaber. Når bestyrelsen ikke kan støtte det helt konkrete forslag, så skyldes det, at bestyrelsen ikke kan træffe beslutninger om specifikke mål og rammer uden at kende de økonomiske konsekvenser for medlemmerne som følge af de konkrete forslag.

Bestyrelsen vil dog uanset resultatet af afstemningen lade forslaget indgå i det videre arbejde med ansvarlige investeringer, idet bestyrelsen på bestyrelsesmøde d. 9. marts 2020 har besluttet, at der skal sættes en ny strategisk målsætning, der bl.a. vil omfatte rammer vedrørende ejerskab af fossile selskaber.

Ad pkt. 5.c

Forslag fra medlemmerne Mads Gudmand-Høyer, Peder Walsøe Pedersen og Gerd Wiboe

Forslag om bæredygtigt pensionstilbud i Sampensionfællesskabet

Arkitekternes Pensionskasse skal til stadighed arbejde for en samlet bæredygtig forvaltning af pensionsmidler indenfor administrationsfællesskabet Sampension. En forvaltning i overensstemmelse med FNs verdensmål og Parisaftalen, med målsætning om realisering af en portefølje fri for investeringer i fossil udvinding senest i 2025 (note 1).

Forvaltningen udmøntes ved:

- Eksklusion af selskaber med fossile hovedaktiviteter
- Investeringsindsats i grønne aktiver iht. EU-taksonomi og initiativ fra Forsikring & Pension

Målsætningen realiseres ved strategisk indsats og opstilling af delmål der revideres årligt (note 2).

Følgende delmål for 2020 (note 3) fastsættes for eksklusion af selskaber el. stater (note 4):

- Med mere end 50% af omsætningen fra olie og/eller kul og tjæresand
- Med mere end 25% af omsætningen fra kul og/eller tjæresand
- Der modarbejder Parisaftalen gennem lobbyorganisationer, tænketanke eller lign.

De kvantitative kriterier kan fraviges hvis selskabet eksekverer en forretningsmodel der er forenelig med Parisaftalens målsætninger. Selskaber med blandede aktiviteter opfordres via dialogprocesser til at udskille bæredygtige aktiviteter mhp. at investering muliggøres.

Til støtte for administrationens eksekvering af bæredygtighedsmålsætninger foretages:

- Tilpasning af evt. bonusordninger for afkastperformance iht. nye målsætninger

Note

- 1 Støtter transition ved at flugte fx Ørsteds mål for CO2 neutralitet
- 2 Ekstern revision som etableret i Pensiondanmark
- 3 Delmål flugter MP Pensions målsætninger for 2020
- 4 Læs: statsobligationer

Begrundelse

Bestyrelsen i Arkitekternes Pensionskasse har i flere år tilkendegivet sin støtte til Parisaftalen. Målsætningen i Parisaftalen om begrænsning af temperaturstigning til max 2 grader, er udfordret og kun realiserbar ved rettidig CO2-reduktion. Det er nødvendigt med terminer og operative minimums delmål, hvis forvaltning og investeringspraksis skal tilrettelægges iht. målsætningen. Med beslutning om delmål og terminer herfor muliggøres en løbende kontrol med eksekvering.

Ad pkt. 5.c

Bestyrelsens svar på forslag fra medlemmerne Mads Gudmand-Høyer, Peder Walsøe Pedersen og Gerd Wiboe

Bestyrelsens kommentar

Bestyrelsen kan ikke støtte det konkrete forslag, men tager indholdet med ind i det videre arbejde med ansvarlige investeringer.

Bestyrelsen er enig i, at Arkitekternes Pensionskasse til stadighed skal arbejde for en samlet bæredygtig forvaltning af pensionsmidler indenfor administrati-onsfællesskabet Sampension.

Bestyrelsen er også enig i vigtigheden af at inddrage hensyn til klimaforandringer i AP's investeringspolitik. Derfor har bestyrelsen besluttet at styrke indsatsen på klimaområdet yderligere i 2020. Det sker ved, at der i fundamentet for investeringsprocessen tages direkte hensyn til opfyldelsen af målsætningerne i Parisaftalen. Bestyrelsen har som et første skridt fastsat helt konkrete mål og kriterier, der skal understøtte dette, med henblik på at nedbringe CO2-udledning og sikre en udvikling i den ønskede retning. Strategien indebærer, at AP fremadrettet ikke investerer i de selskaber, der ikke har vilje og evnen til omstillingen til et lavemissionssamfund. Alle aktieporteføljens selskaber vil blive vurderet med særligt fokus på de emissionstunge sektorer. Tiltagene er godt undervejs og har allerede betydet en reduktion af aktieporteføljens klimaaftryk på godt 20 pct. og eksklusion af 64 selskaber med kul- og tjæresandsaktiviteter. Fremadrettet forventes strategien at medføre, at AP's andel af investeringer knyttet til fossil energi vil falde.

Forslaget lægger op til en årlig revision af mål for ansvarlige investeringer, hvilket allerede er en fast del af bestyrelsens årshjul og foregår i en fastlagt proces hvert efterår frem mod en samlet investeringsbeslutning i december. Bestyrelsen og fællesskabet i Sampension har i 2019 udvidet processen, med fokus på grøn omstilling, og har afholdt et antal særmøder med internt og eksternt input til drøftelse og fastlæggelse af rammer for Arkitekternes Pensionskasses ansvarlige investeringer.

Parallelt med dette er gennemført en medlemsundersøgelse om ansvarlige investeringer og afholdt dialogmøde med medlemmer. Initiativerne er taget både for at fortælle om den retning, der er sat, og for at høre medlemmernes tanker og ønsker for, hvordan pensionsopsparingen investeres. Alle disse input indgår i arbejdet med ansvarlige investeringer, og bestyrelsen hilser fortsat medlemmernes input til den kommende proces velkommen.

Dele af det fremsatte forslag har bestyrelsesmedlem Mads Gudmand Høyer fremlagt for bestyrelsen på møde d. 9. marts, hvor en enig bestyrelse besluttede at lade forslaget indgå i den af bestyrelsen allerede planlagte drøftelse af strategi for pensionskassen i maj måned, som blandt andet skal danne grundlag for at sætte en strategisk målsætning for pensionskassens investeringer for at bidrage til grøn omstilling.

Medlemsforslaget er fremsendt til pensionskassen dagen efter, altså den 10. marts 2020 og forelagt bestyrelsen den 12. marts 2020.

Indholdet af forslaget er, at Arkitekternes Pensionskasse opfordres til at fastlægge rammer for investeringspolitikken, der er svarende til Magistræns Pensionskasses rammer.

Forslaget om, at det skal gælde allerede for indeværende år, kan ikke imødekommes, da investeringsstrategien for 2020 er fastlagt ved udgangen af 2019.

Bestyrelsen kan ikke støtte konkrete dele af forslaget

Når bestyrelsen ikke kan støtte det helt konkrete forslag, så skyldes det, at bestyrelsen ikke kan træffe beslutninger om specifikke mål og rammer uden at kende de økonomiske konsekvenser for medlemmerne, som følge af de konkrete forslag. Endvidere er det ikke klart, om forslagene er vidtrækkende nok i forhold til at understøtte den af bestyrelsen ønskede grønne omstilling af den samlede portefølje.

Bestyrelsens næste skridt er at arbejde for en endnu højere grad af eksklusion af fossile selskaber og gerne i hurtigere takt end det foreslåede. Endvidere er det bestyrelsens ønske at sætte konkrete mål for investeringsindsatsen i grønne aktiver, når taksonomien i EU er godkendt.

Bestyrelsen mener ikke, på baggrund af input fra vores rådgivere, at der kan fastsættes objektive kriterier for lobbyisme mod Parisaftalen og kan derfor ikke støtte et konkret delmål for dette.

Bestyrelsen vil uanset resultatet af afstemningen lade det fulde forslag indgå i det videre arbejde med ansvarlige investeringer, idet bestyrelsen allerede på bestyrelsesmøde d. 9. marts 2020 har besluttet, at der skal sættes en ny strategisk målsætning, der bl.a. vil omfatte rammer vedrørende ejerskab af fossile selskaber.

Ad pkt. 5.d

Forslag fra medlemmerne Mads Gudmand-Høyer, Peder Walsøe Pedersen og Gerd Wiboe

Forslag om bæredygtigt pensionstilbud i Sampensionfællesskabet

De jf. forslag 5.c nævnte målsætninger og eksklusionskriterier vedtages som selvstændige mål for Arkitekternes Pensionskasse.

Såfremt de strategiske målsætninger ikke rettidigt opnår tilslutning i Sampensionfællesskabet igangsætter bestyrelsen proces med at afsøge alternative samarbejder vedr. pensionsforvaltningen for Arkitekternes Pensionskasse, med henblik på at opnå en konkurrencedygtig investeringsforvaltning af høj kvalitet og dedikeret effektiv eksekvering af de bæredygtige investeringsmål.

Såfremt bestyrelsens afsøgning af alternative samarbejdspartnere bliver aktuelt, iværksættes det forberedende arbejde så et beslutningsgrundlag er klart i passende tid før Arkitekternes Pensionskasses generalforsamling i 2021.

Begrundelse

Sampensionfællesskabet arbejder strukturelt og metodisk som en fællesforvaltning med de stordriftsfordele og synergieffekter der deraf følger. Mens pensionsfællesskabet i mange år har været konkurrencedygtigt på afkast og omkostninger, har strategi for efterlevelse af klimamålsætninger og eksekvering i forhold dertil været en stadigt voksende udfordring. Sampensionfællesskabet har senest udmeldt en målsætning om reduktion af porteføljens CO2 udledning med benchmark til verdensindeks. Det strategiske benchmark syntes ikke at understøtte Parisaftalen og den dertil knyttede time frame.

Ad pkt. 5.d

Bestyrelsens svar på forslag fra medlemmerne Mads Gudmand-Høyer, Peder Walsøe Pedersen og Gerd Wiboe

Bestyrelsens kommentar

Forslaget pålægger bestyrelsen at søge alternative samarbejdspartnere vedr. investeringsforvaltning i det tilfælde, at der ikke opnås enighed i Sampensionfællesskabet om at følge de foreslåede rammer i forslag 5.c, svarende til rammer for investering som i Magistrenes Pensionskasse.

Det fremgår ikke, hvorvidt der også skal søges alternative samarbejdspartnere vedrørende den øvrige administration af pensionskassens ydelser.

Arkitekternes Pensionskasse er medejer af Sampension Administrationsselskab A/S, der varetager den samlede administration af pensionskassen på fuldt konkurrencedygtige vilkår og herunder pensionskassens krav til, at der investeres på en ansvarlig og bæredygtig måde.

Arkitekternes Pensionskasse er en selvstændig juridisk enhed med egen bestyrelse, der hvert år fastlægger egne investeringsmæssige rammer.

Den ansvarlige investeringspolitik er fælles for hele Sampensionfællesskabet. Det giver os størst gennemslagskraft og skaber mest værdi til fællesskabet. I 2018 nedsatte fællesskabet et fælles udvalg for ansvarlige investeringer, som har til formål at skabe en fælles holdning og politik til ansvarlige investeringer i fællesskabet. Udvalget udarbejder indstillinger, som den enkelte bestyrelse tager selvstændig stilling til. Det er i dette udvalg, at man har indstillet at understøtte Parisaftalen gennem to sideløbende strategier; ved direkte at nedbringe CO₂-udledningen af pensionsvirksomhedernes investeringer, samt ved at vælge investeringer i selskaber, som bidrager til en omstilling til et lavemissionsfund.

Bestyrelsen kan ikke støtte dette konkrete forslag

Bestyrelsen er enige med forslagsstillerne i, at pensionskassen til enhver tid skal søge at opnå en konkurrencedygtig investeringsforvaltning af høj kvalitet, der er dedikeret til ambitiøse mål for at bidrage til omstilling og bæredygtighed.

Det er bestyrelsens opfattelse, at den retning og de mål, der er sat i 2019, er første skridt og et solidt fundament for dette, hvilket bestyrelsen vil bygge videre på med henblik på at understøtte grøn omstilling.

Bestyrelsen kan ikke støtte forslaget af følgende grunde:

Valg af administrationsselskab er et bestyrelsesanliggende. Det var det også, da Arkitekternes Pensionskasse besluttede sig for at træde ind i Sampensionfællesskabet. Investeringsstrategi og -forvaltning henhører under bestyrelsens kompetencer, og beslutning om at indgå i samarbejder på investeringsområdet er således også et bestyrelsesanliggende. Generalforsamlingen kan dermed ikke pålægge bestyrelsen at indgå bestemte samarbejder, hverken for så vidt angår administration eller investeringsforvaltning. Af den grund savner det mening at søge at pålægge bestyrelsen at afsøge muligheden for alternative samarbejdspartnere.

Bestyrelsen kan under alle omstændigheder ikke tilslutte sig et forslag, der pålægger bestyrelsen specifikt at søge samarbejde med alternative samarbejdspartnere vedr. investeringsforvaltning, med henblik på, at der investeres som i Magistrenes Pensionskasse.

Bestyrelsen kan heller ikke tilslutte sig at bede medlemmerne om at fastlægge en helt specifik termin for en proces med dette formål.

Bestyrelsen anbefaler derfor, at der stemmes imod dette forslag.

Ad pkt. 5.e

Forslag fra medlemmerne Mads Gudmand-Høyer, Peder Walsøe Pedersen og Gerd Wiboe

Forslag om bæredygtigt pensionstilbud i Sampensionfællesskabet

I forbindelse med Arkitekternes Pensionskasses overgang fra gennemsnitsrente til markedsrente, arbejdes der på kort sigt for etablering af et konkurrencedygtigt pensionsprodukt (note 5), frit for investeringer i selskaber med fossile hovedaktiviteter (note 6).

Offentligt ansatte FAOD medlemmers arbejdsmarkedspensioner er reguleret ved lov, overenskomst mv., herunder andel af opsparingen (ca. 2/3) som medlemmerne ikke selv kan disponere efter investeringspræferencer. Det foreslås at et nyt bæredygtigt markedsrenteprodukt tilrettelægges i samarbejde med FAOD. Bestyrelsen opfordres til samarbejde med FAOD om et bæredygtigt pensionstilbud i markedsrente.

Note

- 5 Et grønt markedsrenteprodukt baseret på en fond med tilstrækkelig volumen og risikospredning
- 6 Det bæredygtige pensionsprodukt defineres iht. EU-taksonomi og/eller konsensus i Forsikring & Pension

Begrundelse

Arkitekternes Pensionskasse er efter mange års konsolidering i forsikring og pensionsbranchen en meget lille pensionskasse. Pensionskassen er afhængig af stadigt at kunne tiltrække nye yngre medlemmer, herunder i arbejdsmarkedspensioner der forhandles af FAOD. Ved introduktion af et nyt markedsrenteprodukt til nyttegnede medlemmer medio 2020, findes det afgørende at pensionstilbuddet er relevant og har en konkurrencedygtig bæredygtighedsprofil med appel til yngre medlemmer.

Ad pkt. 5.e

Bestyrelsens svar på forslag fra medlemmerne Mads Gudmand-Høyer, Peder Walsøe Pedersen og Gerd Wiboe

Bestyrelsens kommentar

Bestyrelsen er helt enige i værdien af at kunne tilbyde alle medlemmer en grøn investeringsprofil. Pensionskassens kommende markedsrenteprodukt er netop en mere fleksibel ordning, hvor medlemmerne får mulighed for at vælge mellem forskellige investeringsprofiler. Det er bestyrelsens hensigt, at der udover forskellige risikoprofiler også skal være mulighed for at vælge en særlig grøn investeringsprofil i det nye markedsrenteprodukt.

Som redegjort for under svar på forslag 5.c og 5.d har bestyrelsen fokus på at investere den samlede portefølje, så den bidrager til grøn omstilling og vil fortsætte indsatsen med at styrke hele pensionskassens grønne profil.

Forslaget opfordrer bestyrelsen til at samarbejde med FAOD om et særskilt fossilfrit markedsrenteprodukt til medlemmer i nytegning i 2020.

For at sikre at alle overenskomstmæssige medlemmers interesser er repræsenteret i bestyrelsens arbejde, har bestyrelsen en løbende dialog med FAOD om pensionsordningen.

FAOD er enige med bestyrelsen i, at der skal tilbydes moderne og tidssvarende pensionsordninger, der passer bedst muligt til medlemmernes behov og ønsker. FAOD bakker derfor op om bestyrelsens arbejde med at tilbyde et markedsrenteprodukt til alle medlemmer, og at dette produkt skal have en konkurrencedygtig bæredygtighedsprofil.

Bestyrelsen har i december 2019 besluttet at sætte mål for ansvarlige investeringer for den samlede portefølje, som også vil være gældende for markedsrenteproduktet, og vil som redegjort for under punkt 5.c arbejde videre med at udvikle og skærpe disse med henblik på at understøtte den grønne omstilling.

Det er således bestyrelsens hensigt at drøfte rammerne for en grøn investeringsprofil inden udgangen af maj 2020. Bestyrelsen vil herefter søge opbakning til en sådan profil, som en integreret del af markedsrenteproduktet, hos de andre pensionsvirksomheder i fællesskabet. Bestyrelsen vil også undersøge muligheden for selv at udbyde denne profil.

Bestyrelsen har endvidere allerede i marts 2020 besluttet, at der som en del af det tilbudte markedsrenteprodukt skal tilbydes muligheder for valg af individuelle grønne investeringer, hvilke endeligt fastlægges medio til ultimo 2020.

Bestyrelsen støtter forslaget

Bestyrelsen er enige med forslagsstillerne og FAOD om, at pensionskassen og de tilbudte pensionsordninger skal have en konkurrencedygtig bæredygtighedsprofil.

Bestyrelsen støtter derfor forslaget, idet det er bestyrelsens ønske, at samtlige medlemmer tilbydes et markedsrenteprodukt med en grøn investeringsprofil.

Bestyrelsen vil således uanset resultatet af afstemningen lade det fulde forslag indgå i det videre arbejde med ansvarlige investeringer, idet bestyrelsen allerede på bestyrelsesmøde d. 9. marts 2020 har besluttet, at der skal sættes en ny strategisk målsætning, der bl.a. vil definere rammerne for en grøn investeringsprofil.

Ad pkt. 6

Valg til bestyrelsen

Bestyrelsen har i dag følgende sammensætning:

- Cecilie Therese Hansen, formand, medlemsvalgt 2018-2021
- Per Frølund Thomsen, næstformand, udpeget af Akademisk Arkitektforening i 2017
- Rie Øhlenschlæger (Anne Marie Øhlenschlæger Christiansen), medlemsvalgt 2019-2022
- Kirsten Schmidt Sander, medlemsvalgt 2017-2020
- Mads Gudmand-Høyer, medlemsvalgt 2019-2022
- Klaus Berentsen, udpeget af forbundet for Arkitekter og Designere (FAOD) i 2020
- Søren Kaare-Andersen, medlemsvalgt efter indstilling af bestyrelsen 2018-2021

Der skal vælges ét bestyrelsesmedlem af og blandt pensionskassens medlemmer.

Af de nuværende bestyrelsesmedlemmer er Kirsten Schmidt Sander på valg.

Bestyrelsen indstiller Lene Dammand Lund valgt, jf. § 13, stk. 2, i vedtægterne.

Information om Lene Dammand Lunds baggrund og øvrige ledelseshverv fremgår af **bilag 3**.

Ad pkt. 7

Valg af revision

Bestyrelsen indstiller genvalg af revisionsfirmaet PricewaterhouseCoopers i overensstemmelse med revisionsudvalgets indstilling. Udvalget er ikke blevet påvirket af tredjeparter og har ikke været underlagt

nogen aftale med en tredjepart, som begrænser generalforsamlingens valg til visse revisorer eller revisionsfirmaer.

Bilag 1

Generelle vilkår for 3 i 1 Livspension og 3 i 1 Opsparing

XXXX

2020

Indhold

Afsnit A	Omfattede medlemmer.....	2
Afsnit B	Aftaleforholdet og ændringer	3
Afsnit C	Tilmelding og indbetaling af præmie	4
Afsnit D	Dækninger.....	7
Afsnit E	Udbetalinger	9
Afsnit F	Alderspension.....	11
Afsnit G	Udbetaling/præmiefritagelse ved erhvervsevnetab	12
Afsnit H	Udbetaling ved visse kritiske sygdomme	15
Afsnit I	Udbetalinger ved død.....	15
Afsnit J	Ulykkesforsikring	16
Afsnit K	Undtagelser fra dækning.....	16
Afsnit L	Præmieophør	16
Afsnit M	Øvrige forhold	18

Afsnit A **Omfattede medlemmer**

§ 1. **Omfattede medlemmer**

Stk. 1. Vilkårene gælder for alle medlemmer optaget fra og med xx.xx.2020 i Arkitekternes Pensionskasse (i det følgende pensionskassen), CVR-nr. 22 07 86 15.

Medlemmerne bliver optaget i 3 i 1 Livspension eller 3 i 1 Opsparing.

Stk. 2. Obligatoriske ordninger

Medlemmer, der jf. kollektiv overenskomst, pensionsaftale og lignende, har obligatorisk medlemskab af pensionskassen.

Stk. 3. Frivillige ordninger

Medlemmer, der er i pensionsordningen via et ansættelsesforhold uden obligatorisk medlemskab af pensionskassen, og hvor pensionsbidraget indbetales af arbejdsgiver og arbejdsgiver bidrager til præmiebetalingen.

Stk. 4. Øvrige ordninger

Medlemmer, der ikke er omfattet af en obligatorisk eller frivillig ordning, og selv indbetaler den fulde præmie til pensionskassen, evt. via arbejdsgiver.

Stk. 5. Medlemskab i pensionskassen kan indeholde flere pensionsordninger, fx ved flere ansættelser eller pensionering.

§ 2. **Optagelse i pensionsordningen**

Stk. 1. Medlemmer optages i 3 i 1 Livspension, medmindre medlemmet på tidspunktet for optagelsen opfylder mindst et af følgende kriterier:

- er ansat i fleksjob
- er ansat i øvrige stillinger, hvortil der med baggrund i helbredsmæssige forhold enten direkte eller indirekte ydes offentlige tilskud, fx job med løntilskud
- er tilkendt offentlig førtidspension eller har en påbegyndt sag om tilkendelse af offentlig førtidspension
- er tilkendt udbetaling/præmiefritagelse fra pensionskassen ved erhvervsevnetab
- ikke afgiver tilfredsstillende helbredsoplysninger, hvis der stilles krav herom
- er tilkendt ressourceforløb eller jobafklaringsforløb
- indbetaler supplerende bidrag i forbindelse med en tjenestemandstilling

Det gælder også medlemmer, der efter optagelsen, men med virkning fra optagelsesdatoen eller et tidligere tidspunkt, bliver

- tilkendt udbetaling/præmiefritagelse fra pensionskassen ved erhvervsevnetab eller
- tilkendt offentlig førtidspension mv.

Stk. 2. Medlemmer, der ikke kan blive optaget i 3 i 1 Livspension, bliver optaget i 3 i 1 Opsparing.

- Stk. 3. Får pensionskassen på et senere tidspunkt kendskab til, at et medlem var omfattet af et eller flere af kriterierne i stk. 1 på optagelsestidspunktet, bliver pensionsordningen på dette tidspunkt ændret til 3 i 1 Opsparing.
- De forsikringsbegivenheder, der er nævnt i afsnit G – J, dækkes efter reglerne i det korrekte produkt, uanset om de er indtruffet før eller efter ændringen.
- Uberettigede udbetalinger skal betales tilbage til pensionskassen.
- Stk. 4 Bliver præmiebetalingen genoptaget efter udløbet af den periode, hvor medlemmet havde ret til henstand, betragtes dette som en ny optagelse i pensionsordningen, jf. stk. 1 – 3.
- Stk. 5. Er medlemmet ikke længere omfattet af kriterierne i stk. 1, optages medlemmet i 3 i 1 Livspension. Optagelsen i 3 i 1 Livspension sker med virkning fra den dato, hvor medlemmet ikke længere er omfattet af kriterierne i stk. 1.
- Medlemmet forbliver dog i 3 i 1 Opsparing, hvis årsagen til, at medlemmet ikke længere er omfattet af kriterierne i stk. 1, er, at medlemmet har nået folkepensionsalderen eller udløbsalderen i den pågældende pensionsordning.
- Stk. 6. Det er medlemmets ansvar at gøre pensionskassen opmærksom på de forhold, der er nævnt i stk. 1 – 5.

Afsnit B Aftaleforholdet og ændringer

§ 3. Aftalen

- Stk. 1. Pensionsordningen er oprettet på grundlag af gældende vedtægter for pensionskassen. Nærværende generelle vilkår svarer til, hvad der i vedtægternes § 2, stk. 1, betegnes pensionsregulativ.
- Stk. 2. Generalforsamlingen kan, jf. vedtægternes § 26, stk. 2, give bestyrelsen bemyndigelse til helt eller delvist at træffe beslutninger i forhold til pensionsregulativet. I det omfang bemyndigelsen er udnyttet, vil det fremgå som supplerende bestemmelser under de enkelte paragraffer.
- Stk. 3. Der kan indgås aftaler om virksomhedsordninger efter vedtægternes § 3, stk. 1, litra c.
- Bestyrelsen kan fastsætte regler herfor.

§ 4. Vilkår for pensionsordningen

- Stk. 1. Pensionsordningen er omfattet af dansk ret.
- Stk. 2. Aftalegrundlaget (vilkår) for pensionsordningen består af følgende:
- Generelle vilkår vedtaget af generalforsamlingen
 - Supplerende bestemmelser fastsat af bestyrelsen
 - Særlige vilkår for enkelte emner fx Linkpension og lignende
 - Forsikringsbetingelser for gruppedækninger

- Stk. 3. Bestyrelsen kan fastsætte de særlige vilkår for enkelte emner, samt regler for gruppedækningernes dækningsomfang, vilkår og beløb.
- Stk. 4. Pensionskassen udsteder en pensions- og forsikringsoversigt med oplysninger om medlemmets forsikringsdækninger og specifikke bestemmelser for pensionsordningen, herunder aldersgrænser.
- Stk. 5. Vilkår for pensionsordningen og forsikringsbetingelser for gruppedækninger er tilgængelige på pensionskassens hjemmeside og kan bestilles ved henvendelse til pensionskassen.
- § 5. Ændringer af vilkår for pensionsordningen**
- Stk. 1. Pensionskassen kan ændre nærværende vilkår for 3 i 1 Livspension og 3 i 1 Opsparing i overensstemmelse med vedtægterne.

Afsnit C Tilmelding og indbetaling af præmie

§ 6. Tilmelding til pensionsordningen

- Stk. 1. Arbejdsgiver er ansvarlig for korrekt og rettidig tilmelding af medlemmet til pensionsordningen.
- Stk. 2. Medlemmet bliver tilmeldt til pensionsordningen ved indberetning om indbetaling af pensionsbidrag som led i lønudbetaling til medlemmet. Indberetning skal ske efter pensionskassens retningslinjer.
- Stk. 3. Obligatoriske pensionsordninger, jf. § 1, stk. 2, bliver oprettet med virkning fra den lønudbetalingsperiode, som den første rettidige indberetning om pensionsbidrag gælder for ("tilmeldingstidspunktet"). Pensionskassen tilskriver renter og afkast og opkræver risiko- og administrationsomkostninger fra dette tidspunkt. Indberetning af pensionsbidrag for en tidligere lønudbetalingsperiode medfører ikke, at pensionsordningen bliver oprettet med tilbagevirkende kraft.
- Stk. 4. Ønsker medlemmet oprettelse af en frivillig eller øvrig ordning, jf. § 1, stk. 3 og 4, fastsættes optagelsesdatoen i pensionsordningen efter aftale med medlemmet, dog tidligst den dato hvor pensionskassen og medlemmet har accepteret pensionsordningen. Betales første præmie ikke indenfor betalingsfristen, bortfalder aftalen med virkning fra optagelsestidspunktet.
- Stk. 5. Pensionsordningen bliver oprettet ud fra oplysninger på tilmeldingstidspunktet om fx medlemmets alder og lønforhold.
- Stk. 6. Pensionsordningen bliver oprettet i det produkt, som medlemmet er berettiget til på tilmeldingstidspunktet.

§ 7. For sen tilmelding til pensionsordningen

Stk. 1. Bestyrelsen kan fastsætte regler for medlemmer, der optages for sent i pensionsordningen.

§ 8. Forkert oprettede pensionsordninger

Stk. 1. Bestyrelsen kan fastsætte regler for medlemmer, der er forkert oprettet i pensionsordningen.

§ 9. Indbetaling af præmie

Stk. 1. Arbejdsgiveren er ansvarlig for, at der sker korrekt og rettidig indbetaling af præmie til pensionskassen.

Stk. 2. Sker indbetaling fra medlemmet, er det medlemmet, der er ansvarlig for at foretage korrekt og rettidig indbetaling.

Stk. 3. Præmien bliver forrentet fra det tidspunkt, hvor pensionskassen modtager den.

Stk. 4. Regulering af præmien får virkning fra det tidspunkt, hvor pensionskassen modtager reguleringen.

Stk. 5. Hvis der, som følge af forkerte præmiereguleringer, sker dækningsforhøjelser på pensionsordningen, der ikke har grundlag i aftalen, vil dækningerne blive nedsat til det aftalte niveau.

Stk. 6. Når udbetaling af alderspension eller udbetaling/præmiefritagelse efter afsnit G er begyndt, kan der ikke længere blive indbetalt præmie til samme pensionsordning. Den indbetalte præmie vil blive anvendt til en ny pensionsordning. Udbetaling af Delpension, jf. § 27, og udbetaling til arbejdsgiver efter afsnit G er ikke omfattet af denne bestemmelse.

Stk. 7. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for minimumspræmie og -indskud for ordninger, der ikke er omfattet af en obligatorisk pensionsordning.

§ 10. Overførsel fra anden pensionsordning

Stk. 1. Medlemmet kan efter aftale med pensionskassen overføre værdier fra andre pensionsordninger til medlemmets pensionsordning i pensionskassen.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for overførsel fra anden pensionsordning.

§ 11. Frivillig indbetaling

Stk. 1. Medlemmet kan efter aftale med pensionskassen foretage frivillige indbetalinger til pensionsordningen, enten som et privat indskud eller som løbende præmier.

Stk. 2. Indskud bliver enten indbetalt af medlemmet eller af arbejdsgiveren. Når medlemmet er i et ansættelsesforhold, bliver løbende præmier indbetalt af arbejdsgiveren.

- Stk. 3. Hvis arbejdsgiveren foretager indbetalinger, trækkes disse over medlemmets løn. Arbejdsgiveren skal over for pensionskassen foretage en særskilt indberetning af frivillige indbetalinger. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for frivillig indbetaling.

§ 12. Helbredsoplysninger og karens

- Stk. 1. Pensionskassen kan stille krav om afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger fra medlemmet eller en medforsikret ved fx optagelse, skift mellem obligatorisk, frivillig og øvrig ordning, valg eller omvalg, udbetaling af alderspension før det aftalte udbetalingstidspunkt, overførelser, ophævelse af pensionsordningen, indbetaling til Frivillig pension, nedsættelse eller fravalg af ægtefællepension. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for afgivelse af helbredsoplysninger.
- Stk. 2. **Obligatoriske ordninger**
Et medlem omfattet af obligatorisk ordning, jf. § 1, stk. 2, optages med 6 måneders karens, jf. stk. 5.
Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for karens ved optagelse i obligatoriske ordninger, herunder regler for skift til frivillig ordning eller øvrig ordning, jf. § 1, stk. 3 og 4.
- Stk. 3. **Frivillige ordninger**
Et medlem omfattet af frivillig ordning, jf. § 1, stk. 3, optages med 24 måneders karens, jf. stk. 5.
Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for karens ved optagelse i frivillige ordninger, herunder regler for skift til obligatorisk ordning eller øvrig ordning, jf. § 1, stk. 2 og 4.
- Stk. 4. **Øvrige ordninger**
Et medlem omfattet af øvrig ordning, jf. § 1, stk. 4, skal afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger ved optagelsen i 3 i 1 Livspension.
Et medlem omfattet af øvrig ordning, der ikke kan optages i 3 i 1 Livspension, optages i 3 i 1 Opsparing med 24 måneders karens, jf. stk. 5.
Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for helbredsoplysninger for medlemmer omfattet af øvrige ordninger, herunder regler for skift til obligatorisk ordning eller frivillig ordning, jf. § 1, stk. 2 og 3.
- Stk. 5. For pensionsordninger, der er oprettet med karens, jf. stk. 2 og 3, kan pensionskassen gøre karens gældende, hvis der er indbetalt præmie for mindre end 6/24 måneder på skadetidspunktet. Kun præmie, der er indbetalt af arbejdsgiveren, bliver medregnet i karensperioden. Bliver karens gjort gældende, er medlemmet ikke berettiget til fuld dækning efter afsnit G og I som følge af ulykke eller sygdom, der er indtrådt inden optagelsen i pensionsordningen. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for virkningen af, at karens bliver gjort gældende.

Afsnit D Dækninger

§ 13. Anvendelse af præmien

Stk. 1. Følgende dele kan indgå i pensionsordningen:

- Basispension
- Valgpension
- Frivillig pension
- Linkpension

Stk. 2. 3 i 1 Livspension skal etableres med løbende dækning til medlemmet ved alderspensionering og erhvervsevnetab samt med løbende dækning til børn ved medlemmets død.

Følgende dækninger kan indgå i 3 i 1 Livspension:

- Dækning ved alderspensionering
 - Livsvarig alderspension med eller uden opsparingssikring
 - Ophørende alderspension
 - Ratepension med sikring ved død
 - Alderssum med sikring ved død
 - Aldersforsikring som sum eller løbende udbetaling med eller uden sikring ved død
- Dækninger ved erhvervsevnetab
 - Invalidepension
 - Præmiefritagelse
- Dækninger ved død
 - Dødsfaldssum uden fradragsret (aldersforsikring)
 - Individuel børnepension
 - Ratepension ved død
 - Individuel ægtefælle- eller samleverpension.
- Gruppetækninger
 - Gruppelivsdækninger
 - Invaliderende
 - Præmiefritagelse på gruppelivsdækninger
 - Invalidesum
 - Sum ved visse kritiske sygdomme
 - Dødsfaldssum
 - Børnerente
 - Ulykkesforsikring

Stk. 3. 3 i 1 Opsparing skal etableres med løbende dækning til medlemmet ved alderspensionering.

Følgende dækninger kan indgå i 3 i 1 Opsparing:

- Dækning ved alderspensionering
 - Livsvarig alderspension med opsparingssikring
 - Ratepension med sikring ved død
 - Aldersforsikring som sum eller løbende udbetaling med sikring ved død

- Gruppetækninger
 - Gruppelivsdækninger
 - Sum ved visse kritiske sygdomme
 - Dødsfaldssum
 - Ulykkesforsikring

Stk. 4. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for alle de ovennævnte dækninger under stk. 2 og 3.

Stk. 5. Medlemmet kan ændre dækningernes størrelse eller vælge andre dækninger.

Bestyrelsen kan fastsætte generelle regler for valg af dækninger, herunder regler for indbetaling til de enkelte dækninger samt regler for fastsættelse af den pensionsgivende løn.

Stk. 6. For medlemmer, der er født før 1. januar 1958, gælder, at det normale udløb er den 1. i måneden efter medlemmet fylder 67 år.

For medlemmer, der er født 1. januar 1958 eller senere, gælder at det normale udløb er den 1. i måneden efter medlemmet opnår folkepensionsalderen.

Ved udbetaling fra pensionsordningen (undtagen udbetaling af Delpension) eller ved tilkendt præmiefritagelse gælder dog, at pensionsordningen fortsætter med det udløb, der er gældende lige inden første udbetaling/præmiefritagelse. En efterfølgende ændring af folkepensionsalderen vil derfor ikke få virkning for udløbstidspunktet.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udløb af gruppetækninger.

§ 14. Linkpension

Stk. 1. Medlemmet kan have mulighed for at vælge Linkpension, jf. § 13, stk. 1, hvor en del af opsparingen investeres i en eller flere fonde. Se de nærmere muligheder i Linkpension på pensionskassens hjemmeside.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for Linkpension.

§ 15. Valg af investeringsprofil

Stk. 1. Medlemmerne kan vælge mellem forskellige investeringsprofiler for pensionsordningen.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for valg af investeringsprofil.

§ 16. Teknisk grundlag

Stk. 1. I tilslutning til vilkårene gælder det tekniske grundlag, der fastsættes af bestyrelsen i samråd med den ansvarshavende aktuar. Det tekniske grundlag er anmeldt til Finanstilsynet.

Stk. 2. Hvis dele af disse vilkår eller det tekniske grundlag giver anledning til spekulation mod pensionskassen, kan bestyrelsen efter samråd med den ansvarshavende aktuar og med anmeldelse

til Finanstilsynet fastsætte begrænsninger i til- og fravalg af dækninger. Bestyrelsen kan ikke forringe bestående rettigheder for medlemmerne.

§ 17. Bonus og afkast

Stk. 1. Medlemmer får bonus i overensstemmelse med de til enhver tid anmeldte tekniske grundlag. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for bonus.

§ 18. Beregning og regulering af dækningerne

Stk. 1. Dækningerne bliver beregnet efter de af pensionskassen fastsatte regler, jf. §§ 16 og 17. Det kan betyde, at dækninger bortfalder eller bliver nedsat. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for beregning og regulering af dækningerne.

§ 19. Garanti

Stk. 1. Dækningerne er ikke garanterede og kan blive nedsat eller bortfalde.

§ 20. Bonuskapital

Stk. 1. Pensionsordningen har bonuskapital. De nærmere regler for bonuskapital, herunder for beregning, overførsel og udbetaling, fastsættes i øvrigt i pensionskassens tekniske grundlag, jf. § 16. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for bonuskapital.

Afsnit E Udbetalinger

§ 21. Begunstigelse

Stk. 1. Dækninger, der ved medlemmets død skal udbetales til den begunstigede, bliver udbetalt til nærmeste pårørende, jf. stk. 2 - 3, medmindre andet fremgår af vilkårene for dækningerne eller aftales med medlemmet efter stk. 4 eller 5.

Stk. 2. Ved nærmeste pårørende forstås i den nævnte rækkefølge medlemmets:

- Ægtefælle eller registreret partner
- Samlever, der:
 - på dødstidspunktet lever sammen med medlemmet på fælles bopæl, hvis samleveren enten venter, har eller har haft et barn sammen med medlemmet, eller
 - har haft fælles bopæl med medlemmet i et ægteskabslignende forhold i de sidste to år før dødsfaldet
- Børn eller deres livsarvinger
- Arvinger efter testamente
- Arvinger efter arveloven

Stk. 3. Reglerne i stk. 2 er formodningsregler og gælder kun, hvis ikke andet fremgår af omstændighederne.

Stk. 4. Medlemmet kan indsætte særligt begunstigede med den virkning, at reglerne i stk. 2 - 3 ikke finder anvendelse.

Indsættelse af særligt begunstigede skal ske efter anvisningerne på pensionskassens hjemmeside.

Der kan være begrænsninger i muligheden for at indsætte særligt begunstigede.

Stk. 5. Medlemmet kan vælge, at der ikke skal være en begunstigelse. Det betyder, at udbetalingen sker til medlemmets dødsbo.

Stk. 6. Dør den begunstigede under udbetalingsperioden, sker udbetalingen til den begunstiges nærmeste pårørende, medmindre andet er aftalt.

Stk. 7. Uanset begunstigelse bortfalder udbetaling ved død i de tilfælde, hvor udbetalingen vil tilfalde staten.

§ 22. Registrerede partnere

Stk. 1. Registrerede partnere er altid sidestillet med ægtefæller, med mindre andet fremgår af lovgivningen.

§ 23. Udbetalingstidspunkt

Stk. 1. Medlemmet eller de begunstigede bliver tidligst berettiget til udbetalingen den første dag i måneden, efter betingelserne for udbetaling eller præmiefritagelse er opfyldt.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udgifter ved udbetaling.

Stk. 2. Udbetaling sker bagud den sidste dag i måneden.

Stk. 3. Løbende udbetaling/præmiefritagelse ophører med udgangen af den måned, hvor der ikke længere er ret til udbetalingen/præmiefritagelsen.

§ 24. Kapitalisering

Stk. 1. Pensionskassen kan kapitalisere og udbetale pensioner af ringe størrelse med frigørende virkning. Kapitalisering betyder, at pensionskassen kan ophæve og udbetale hele eller dele af pensionsordningen som et engangsbeløb.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for kapitalisering.

§ 25. Frister for anmeldelse af krav efter overførsel eller ophævelse

Stk. 1. Der gælder særlige frister for anmeldelse af krav efter overførsel eller ophævelse af pensionsordningen.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for frister for anmeldelse af krav efter pensionsordningen er overført til andet selskab eller ophævet.

Stk. 2. Medlemmets krav om dækning under pensionsordningen bortfalder, hvis fristerne ikke bliver overholdt.

Afsnit F Alderspension

§ 26. Generelle regler

Stk. 1. Vilkårene for de enkelte pensioner i dette afsnit gælder kun, hvis den pågældende pension fremgår af pensions- og forsikringsoversigten.

Stk. 2. Retten til udbetaling af alderspensioner indtræder den 1. i måneden efter, at medlemmet har nået den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af pensionsordningen. Pensioner, der ikke er fradragsberettigede, følger udløbsalder for skattebegunstigede pensioner.

Stk. 3. Hvis præmiebetalingen ophører før det normale udløb, jf. § 13, stk. 6, kan det være aftalt, at der med respekt for gældende skatteregler er mulighed for at udbetale pensionen før tid. Ved udbetaling af pension før det normale udløb bliver udbetalingerne sat ned. Pensionskassen kan kræve afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger som betingelse for udbetaling før tid.

Stk. 4. Er præmiebetalingen ikke ophørt ved det normale udløb, bliver udbetalingen med respekt for gældende skatteregler udsat, indtil medlemmet fratræder. Med respekt for gældende skatteregler kan medlemmet vælge at udsætte udbetalingen til et senere tidspunkt end tidspunktet for præmieophør.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af alderspensioner.

Stk. 5. Ved udbetaling af en eller flere alderspensioner, bortset fra Delpension jf. § 27, bortfalder gruppedækninger og dækninger efter afsnit G fra udbetalingstidspunktet.

§ 27. Delpension

Stk. 1. Medlemmet kan vælge at gå på Delpension. Det betyder, at medlemmet kan starte udbetaling af en eller flere alderspensioner. Det er ikke et krav, at præmiebetalingen er ophørt.

Udbetaling af Delpension kan være begrænset af overenskomstmæssige eller andre aftalemæssige begrænsninger.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for Delpension.

§ 28. Livsvarig alderspension

Stk. 1. Livsvarig alderspension bliver udbetalt som en løbende pension, indtil medlemmet dør.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af livsvarig alderspension.

§ 29. Ophørende alderspension

Stk. 1. Ophørende alderspension bliver udbetalt i den periode, der fremgår af pensions- og forsikringsoversigten.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af ophørende alderspension.

§ 30. Ratepension med sikring ved død

Stk. 1. Ratepension bliver udbetalt i den periode, der fremgår af pensions- og forsikringsoversigten.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af ratepension med sikring ved død.

§ 31. Alderssum med sikring ved død

Stk. 1. Alderssum med sikring ved død bliver udbetalt som et engangsbeløb til medlemmet.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af alderssum.

§ 32. Aldersforsikring

Stk. 1. Aldersforsikring kan oprettes som sum eller løbende udbetaling.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af aldersforsikring.

Afsnit G Udbetaling/præmiefritagelse ved erhvervsevnetab

§ 33. Generelle regler

Stk. 1. Vilkårene i dette afsnit gælder kun, hvis det fremgår af pensions- og forsikringsoversigten, at pensionsordningen omfatter invalidepension, invaliderente, invalidesum eller præmiefritagelse.

Stk. 2. Medlemmet skal efter anmodning fra pensionskassen fremskaffe den af pensionskassen ønskede dokumentation for nedsættelsen af erhvervsevnen. Det gælder også oplysninger om medlemmets indtægter.

Medlemmet har pligt til at lade sig lægeundersøge af en af pensionskassen foreslået læge.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for den ønskede dokumentation.

Stk. 3. Det er pensionskassen, der vurderer, om betingelserne for udbetaling/præmiefritagelse er opfyldt. Pensionskassen er ikke forpligtet til at følge offentlige afgørelser om førtidspension og lignende ydelser.

Stk. 4. Ved bedømmelsen af erhvervsevnen er medlemmets fagspecifikke erhvervsevne afgørende, det vil sige erhvervsevnen i det erhverv eller fag, som medlemmet er uddannet inden for og/eller hidtil har været beskæftiget inden for.

Nedsættelse af erhvervsevnen bedømmes ud fra en ren medicinsk vurdering af medlemmets evne til at bestride et passende arbejde inden for sit erhverv eller fag ud fra helbredsmæssige kriterier.

Nedsættelsen af erhvervsevnen vurderes ud fra objektive helbredsmæssige kriterier.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for bedømmelse af erhvervsevnen.

- Stk. 5. Betingelsen for udbetaling/præmiefritagelse skal være opfyldt i forsikringstiden og inden udgangen af den måned, hvor medlemmet fylder den udløbsalder, der fremgår af pensions- og forsikringsoversigten.
- Stk. 6. Retten til udbetaling/præmiefritagelse indtræder den 1. i måneden efter skadetidspunktet. Skadetidspunktet defineres som det tidspunkt, hvor medlemmets erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen af den fulde erhvervsevne. Størrelsen af udbetalingen/præmiefritagelsen vil være den, som var gældende på skadetidspunktet, dog er størrelsen af udbetalingen ugaranteret i udbetalingsperioden jf. § 19.
- Udbetaling/præmiefritagelse sker dog tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt.
- Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler herfor.
- Stk. 7. Der er ikke dækning for erhvervsevnetab, der er fremkaldt med forsæt.
- Stk. 8. Efter tilkendelsen kan pensionskassen til enhver tid kræve dokumentation for, at medlemmet fortsat opfylder betingelserne for udbetaling/præmiefritagelse. Modtages den ønskede dokumentation ikke, ophører udbetaling/præmiefritagelse.
- Stk. 9. Ændrer medlemmets forhold sig således, at forudsætningerne for uændret udbetaling/præmiefritagelse ikke længere er til stede, ændres/ophører udbetaling/præmiefritagelse.
- Stk. 10. Medlemmet skal straks give pensionskassen besked, hvis der sker ændringer i de forhold, der berettiger til udbetaling/præmiefritagelse. Modtager medlemmet beløb, som medlemmet ikke er berettiget til, skal beløbet tilbagebetales til pensionskassen.
- Stk. 11. Udbetaling/præmiefritagelse ophører senest med udgangen af den måned, hvor medlemmet dør eller opnår den udløbsalder, der fremgår af pensions- og forsikringsoversigten.

§ 34. Udbetaling ved erhvervsevnetab

- Stk. 1. Udbetaling ved erhvervsevnetab er betinget af, at medlemmets erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykke bliver nedsat midlertidigt, længerevarende eller varigt med mindst 1/2 af den fulde erhvervsevne.
- Stk. 2. Udbetaling ved midlertidigt erhvervsevnetab kan tilkendes i tilfælde, hvor det er uvist, om tilstanden vil være længerevarende/varig. Der skal dog være en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder.
- Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling ved midlertidigt erhvervsevnetab.

Stk. 3. Der kan tilkendes udbetaling ved længerevarende erhvervsevnetab.
Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling ved længerevarende erhvervsevnetab.

Stk. 4. Der kan tilkendes udbetaling ved varigt erhvervsevnetab.
Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling ved varigt erhvervsevnetab.

§ 35. Modregning

Stk. 1. Der sker modregning i den udbetalte invaliderente eller invalidepension, således at udbetalin-
gen nedsættes med 50 øre for hver krone, medlemmet har i indtægt, der overstiger 57.200 kr.
årligt (2020, indeksreguleres).

I indtægten indgår al arbejdsindtægt, både indtægt der oppebæres i og uden for medlemmets
hidtidige fag/erhverv, herunder lønindkomst, indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed,
honorarer, offentligt løntilskud til stillinger, hvor der med baggrund i helbredsmæssige forhold
ydes tilskud (fx fleksjob) og anden arbejdsindtægt

Kapitalindkomst, sociale ydelser, private pensioner eller andre beløb, der ikke er arbejdsind-
tægt indgår ikke i indtægten.

Medlemmet har pligt til på forespørgsel at oplyse og dokumentere sine indtægtsforhold til pen-
sionskassen.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for modregning.

§ 36. Præmiefritagelse ved erhvervsevnetab

Stk. 1. Et medlem, der opfylder betingelserne jf. § 34, stk. 1, er berettiget til præmiefritagelse.

Stk. 2. Et medlem er berettiget til midlertidig præmiefritagelse, når erhvervsevnen er nedsat til halvde-
len eller mindre af den fulde erhvervsevne, men medlemmet ikke er berettiget til invalidepen-
sion efter § 34, fordi der ikke er en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i mini-
mum 12 måneder

Der ydes midlertidig præmiefritagelse, når erhvervsevnen nedsættelsen har varet uafbrudt i 3
måneder. Præmiefritagelsen sker med virkning fra tidspunktet for erhvervsevnetabets indtræ-
den, dog tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for midlertidig præmiefritagelse.

Stk. 3. Så længe præmiefritagelse er i kraft, er medlemmet dækket, som om pensionsbidrag fortsat
blev indbetalt til de dækninger, hvor der er ret til præmiefritagelse.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for præmiefritagelse.

§ 37. Invalidepension/invaliderente

Stk. 1. Udbetaling af invalidepension/invaliderente er betinget af, at erhvervsevnen er nedsat efter vil-
kårene i §§ 33 - 35.

Stk. 2. Udbetaling sker med det beløb, der fremgår af pensions- og forsikringsoversigten, jf. dog § 35 og § 33, stk. 6.

§ 38. Invalidesum

Stk. 1. Der kan være tilknyttet invalidesum på pensionsordningen.
Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af invalidesum.

Afsnit H Udbetaling ved visse kritiske sygdomme

§ 39. Generelle regler

Stk. 1. Vilkårene for udbetalingen i dette afsnit gælder kun, hvis den pågældende dækning fremgår af pensions- og forsikringsoversigten.
Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling ved visse kritiske sygdomme.

Afsnit I Udbetalinger ved død

§ 40. Generelle regler

Stk. 1. Vilkårene for de enkelte udbetalinger i dette afsnit gælder kun, hvis den pågældende dækning fremgår af pensions- og forsikringsoversigten.

Stk. 2. Dødsfaldet skal være sket inden udgangen af den måned, hvor medlemmet opnår den udløbsalder, der fremgår for den enkelte dækning på pensions- og forsikringsoversigten.

Stk. 3. Udbetaling sker til den/de begunstigede, jf. § 21, medmindre andet fremgår af vilkårene for dækningen.

§ 41. Dødsfaldssum som gruppedækning

Stk. 1. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af dødsfaldssum som gruppedækning.

§ 42. Børnerente som gruppedækning

Stk. 1. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af børnerente som gruppedækning.

§ 43. Individuel børnepension

Stk. 1. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af individuel børnepension.

§ 44. Dødsfaldssum uden fradragsret

Stk. 1. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af dødsfaldssum uden fradragsret.

§ 45. Ratepension ved død

Stk. 1. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af ratepension ved død.

§ 46. Individuel livsvarig og/eller ophørende ægtefælle- og samleverpension

Stk. 1. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for udbetaling af individuel livsvarig og/eller ophørende ægtefælle- og samleverpension.

Afsnit J Ulykkesforsikring

§ 47. Ulykkesforsikring

Stk. 1. Bestyrelsen kan beslutte, om gruppedækningerne skal omfatte en ulykkesforsikring og fastsætte nærmere regler for denne.

Afsnit K Undtagelser fra dækning

§ 48. Krigsrisiko og anden fareforøgelse

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for fareforøgelse i forbindelse med krigstilstand, terror/trussel eller lignende.

Afsnit L Præmieophør

§ 49. Præmieophør

Stk. 1. Medlemmet er ved ophør af præmiebetaling omfattet af mulighederne i dette afsnit, medmindre der sker udbetaling eller ydes præmiefritagelse efter afsnit G, eller der er sket udbetaling af alderspension efter afsnit F.

Er udbetaling af alderspension udelukkende sket efter reglerne for Delpension, jf. § 27, er medlemmet dog omfattet af mulighederne i dette afsnit, bortset fra overførsel og ophævelse af pensionsordningen, jf. §§ 53 og 54.

Stk. 2. Medlemmet er ved nedsættelse af præmiebetaling omfattet af mulighederne i § 50 og eventuelt § 51. Medlemmet er dog ikke omfattet af § 51, hvis nedsættelse af præmiebetalingen sker efter udbetaling af alderspension efter reglerne for Delpension, jf. § 27.

§ 50. Henstand

Stk. 1. Pensionskassen kan yde henstand med betaling af præmie, hvis præmiebetalingen ophører eller nedsættes, uden at medlemmet går på pension og uden at være omfattet af afsnit G. Henstand forudsætter, at medlemmet har betalt præmie i 6 sammenhængende måneder, inden præmien ophører eller nedsættes. Henstandsperioden er normalt 12 måneder, efter præmien ophører eller nedsættes.

Fristen på 12 måneder kan forlænges, dog kun så længe der er dækning for risiko og administration mv. i medlemmets egen opsparing. Medlemmet kan også vælge at forkorte fristen eller vælge at overgå til præmiefri forsikring inden udløbet af henstandsperioden.

I 3 i 1 Opsparing ydes kun henstand på gruppedækninger.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for henstand med betaling af præmie.

§ 51. Fortsættelse af gruppedækninger

Stk. 1. Der kan være mulighed for at fortsætte en eller flere af gruppedækningerne.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for fortsættelse af gruppedækninger.

§ 52. Præmiefri forsikring

Stk. 1. Pensionsordningen ændres til præmiefri forsikring, når henstandsperioden er udløbet, uden at medlemmet er omfattet af præmiefritagelse eller er pensioneret. Medlemmet kan vælge at ændre til præmiefri forsikring før henstandsperioden er udløbet.

Stk. 2. Det kan medføre, at dækninger bliver nedsat eller bortfalder.

Stk. 3. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for, hvad der sker med dækninger på pensionsordningen efter ændring til præmiefri forsikring.

§ 53. Overførsel til anden pensionsordning

Stk. 1. Der kan ske overførsel til anden pensionsordning.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for overførsel til anden pensionsordning.

§ 54. Ophævelse af pensionsordningen

Stk. 1. Medlemmet har mulighed for at ophæve pensionsordningen og få værdien udbetalt.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for ophævelse af pensionsordningen.

§ 55. Opsigelse, leverandørskifte, virksomhedsomdannelse og virksomhedsoverdragelse

Stk. 1. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for, hvad der sker med pensionsordningen, hvis præmiebetalingen ophører i forbindelse med opsigelse af aftalen mellem pensionskassen og aftalparterne, eller hvis præmiebetalingen ophører ved leverandørskifte, virksomhedsomdannelse eller virksomhedsoverdragelse.

Afsnit M Øvrige forhold

§ 56. Administration og behandling af personoplysninger

- Stk. 1. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for valg af administrator.
- Stk. 2. Alle personoplysninger behandles fortroligt. På pensionskassens hjemmeside findes de til enhver tid gældende retningslinjer for behandling af personoplysninger.
- Stk. 3. Som finansiel virksomhed er pensionskassen underlagt den til enhver tid gældende lovgivning om foranstaltninger mod hvidvask og terrorfinansiering.
Bestyrelsen er ansvarlig for overholdelse af lovgivningen og kan fastsætte regler i overensstemmelse hermed.

§ 57. Pantsætning, overdragelse mv.

- Stk. 1. Pensionsordningen kan ikke pantsættes, overdrages eller på anden måde omsættes, ligesom kreditorer ikke kan søge fyldestgørelse i den.

§ 58. Klager og tvister

- Stk. 1. Klager over pensionsordningen skal rettes til pensionskassen. Klager bliver behandlet som beskrevet på pensionskassens hjemmeside.
- Stk. 2. Pensionskassen er medlem af Ankenævnet for Forsikring, der behandler klager fra medlemmer og andre berettigede.
- Stk. 3. Eventuelle tvister afgøres efter dansk ret og ved pensionskassens værneting.

§ 59. Ikrafttrædelse

- Stk. 1. De generelle vilkår er vedtaget på generalforsamlingen den 27. maj 2020.
Bestyrelsen fastsætter ikrafttrædelsesdato for de generelle vilkår.

Generalforsamling

27. maj 2020

Arkitekternes Pensionskasse

Bilag 2 - Markedsrente til nye medlemmer

Produktegenskaber

Produktet kaldes 3 i 1 Livspension og er sammensat med en basisdækning, så medlemmer, der ikke foretager sig yderligere, har en betryggende dækning ved tab af erhvervsevne (invaliditet) og død, som fastsættes i forhold til medlemmets løn. Basisdækningen indeholder desuden en livsvarig alderspension. Basisdækningen opfylder de krav til dækning, som fremgår af overenskomster samt cirkulærer og politikker.

Alle medlemmer optages med dækning ved død før alderspensionering, invaliditet, visse kritiske sygdomme og alder, ligesom i dag, og produktet indeholder en bred mulighed for individuel tilpasning, der fuldt ud matcher produkterne på det kommercielle marked.

3 i 1 Livspension omfatter:

- Basispension, der består af obligatorisk gruppelivsforsikring med dødsfaldssum, invalidepension, børnepension og sum ved visse kritiske sygdomme, ulykkesforsikring samt en livsvarig alderspension.
- Valgpension, der består af en række dækninger ved død, invaliditet og alderspensionering, som kan sammensættes efter den enkeltes behov
- Linkpension (unit link produkt) til medlemmer, der har appetit på selv at påtage sig investeringen af opsparingen i Valgpension.

Anvendelse af præmie

Præmien til basisdækningen fastsættes i forhold til cirkulærer, den konkrete pensionsaftale for privatansatte mv.

Ansættelse	Præmie til Basispension	Præmie til Valgpension og Linkpension
Offentligt- og privatansatte ansatte via overenskomst	2/3 af præmien	1/3 af præmien
Privat ansat omfattet af pensionsaftale	1/3 af præmien, dog minimum betaling for risikodækninger i gruppelivsforsikringen (bestemmes i pensionsaftalen)	2/3 af præmien, eller den del af præmien der ikke går til Basispension
Øvrige medlemmer	Præmie til betaling for risikodækninger i gruppelivsforsikring	Den del af præmien der ikke går til Basispension

Dækninger

Ved indtrædelse i pensionskassen oprettes medlemmets ordning med basisdækningen, så medlemmet sikres en betryggende dækning fra start. Risikodækninger fastsættes, som nævnt tidligere, i forhold til medlemmets pensionsgivende løn.

Efter optagelse i ordningen kan medlemmet tilpasse dækningerne i forhold til egne behov – evt. efter en rådgivning med en pensionsrådgiver.

Basisdækninger:

Dækning	Basispension	Valgramme
Dækninger ved dødsfald		
Dødsfaldssum i gruppeliv	200 % af løn	0 % - 800 % af løn
Børnepension ved død i gruppeliv	5 % af løn	0/2,5 % - 5 % af løn*
Dækninger ved invaliditet		
Invaliderente i gruppeliv	60 % af løn	0/40 % - 80 % af løn*
Dækninger ved visse kritiske sygdomme		
Sum ved visse kritiske sygdomme i gruppeliv	150.000 kr.	150.000 kr.
Dækninger ved ulykke		
Heltids Ulykkesforsikring	Maks. 1.000.000 kr.	Maks. 1.000.000 kr.
Dækninger ved alderspension		
Livsvarig alderspension	Resten af præmie	Ingen

* Medlemmer i offentlig ansættelse, eller som på anden måde er omfattet af særlige krav til dækninger, kan ikke fravælge invalidepension og børnepension.

Risikodækninger oprettes som gruppelivsdækninger. Fordelen ved gruppelivsdækninger frem for individuelle dækninger er, at der betales samme pris per kroners dækning uanset alder eller køn. Gruppelivsdækninger giver derfor en større solidaritet mellem aldersgrupperne.

En af forskellene mellem gruppelivs- og individuelle dækninger er, at der ikke opnås fripolicydelse (hvilende dækning) ved præmieophør på gruppelivsdækningerne. Størstedelen af arbejdsmarkedet er i dag omfattet af obligatoriske pensionsordninger, hvorved et medlem ved stillingskift ofte vil blive omfattet af en pensionsordning med forsikringsdækninger, hvilket reducerer behovet for fripolicydelser i den ordning der forbliver i pensionskasserne. Fratræder man sit job uden at indtræde i en anden pensionsordning, kan medlemmet tilkøbe individuelle risikodækninger.

Dækning ved død

Udbetalinger i forbindelse med dødsfald har i dag et andet sigte end tidligere, da det i dag er kutyme, at begge parter i et parforhold er på arbejdsmarkedet. Dermed bortfalder behovet for obligatorisk ægtefælle/samleverpension med livsvarigt forsørgelsesgrundlag til den efterladte ægtefælle/samlever. Dækningen skal i stedet skabe økonomisk grundlag for at omstille og tilpasse økonomien for de efterladte – fx tid til at sælge hus eller indfri gæld. Basispensionen indeholder derfor en dødsfaldssum på 200 % af den pensionsgivende løn (skatte- og afgiftsfri). Dette modsvarer ca. 3-4 gange årsløn efter indkomstskat, og giver dermed mulighed for omstilling af husstandens økonomi. Dækningen svarer til standard på markedet.

Børnepension træder i stedet for medlemmets forsørgerpligt overfor hans eller hendes børn. Der tages derfor udgangspunkt i det offentlige børnebidrag. Børnepensionen oprettes derfor med en

basisdækning på 5 %, hvilket svarer til det børnebidrag, som medlemmerne normalt vil blive pålagt af Statsforvaltningen.

Dækning ved invaliditet

Løbende udbetaling af den fulde invalidepension ved tilkendelse af 50 % af erhvervsevnen indenfor eget fag. I det nuværende produkt udbetales den fulde invalidepension ved 2/3 tab af erhvervsevne og halv invalidepension ved tab af 50 % af erhvervsevnen. Dermed vil medlemmerne oftest ikke være berettiget til offentlig førtidspension, og skal i høj grad forsørge sig med den invalidepension, der kommer til udbetaling fra pensionsordningen og evt. indkomst ved udnyttelse af den resterende erhvervsevne. Det er derfor vigtigt, at basisdækningen har et niveau, der sikrer medlemmet et rimeligt indkomstgrundlag, hvis der ikke er andre indtægtskilder.

Selvom medlemmet bliver berettiget til offentlige ydelser, er der tale om begrænsede ydelser, med modregning, hvis medlemmet har anden indkomst. Pensionsordningen oprettes derfor med en basis invalidepension på 60 % af den pensionsgivende løn. Denne giver et fornuftigt dækningsniveau for pensionskassens medlemmer, når det sammenholdes med offentlig førtidspension.

Basisdækningen i form af invalidesum sættes til 0 kr. Der er mulighed for at tilknytte en invalidesum til pensionsordningen. Dækningen kan give et økonomisk råderum i en overgangsperiode efter at have mistet erhvervsevnen – fx til ombygning eller indfrielse af gæld. Det er op til det enkelte medlem at vurdere, om der er behov for dækningen – evt. i forbindelse med en rådgivning. Medlemmet kan vælge op til 50 % af den pensionsgivende løn i invalidesum.

Dækning ved visse kritiske sygdomme

Engangsudbetalingen ved visse kritiske sygdomme er i dag 100.000 kr. Denne foreslås reguleret til 150.000 kr. Beløbet svarer til det normale på arbejdsmarkedspensionsordninger. Der foreslås ikke noget spænd på denne dækning, da det åbner for en uønsket spekulation, og der synes ikke noget behov for det.

Ulykkesforsikring

Den kollektive heltidsulykkesforsikring med fast beløb er identisk med den der hidtil er etableret for medlemmerne i omfang og dækningsniveau.

Livsvarig alderspension

Som i den nuværende ordning etableres en livsvarig alderspension, som sikre en livsvarig løbende udbetaling fra pensionsordningen efter overgang til pensionstilværelsen. Når andelen af præmien til betaling for ovenstående forsikringsdækninger er betalt, anvendes den resterende andel af præmien i Basispension til etablering af en livsvarig alderspension.

Valgpension og Linkpension

For den del af præmien, som medlemmet selv kan råde over, kan medlemmet yderligere tilpasse pensionsordningen i forhold til egne behov. Præmien anvendes som udgangspunkt til en ratepension med sikring ved død (opsparingssikring). Overstiger den valgfrie præmie det skattemæssige indbetalingsloft for ratepension, anvendes den overskydende præmie til en livsvarig alderspension med sikring ved død. For den præmie medlemmet kan råde over, kan medlemmet supplere med følgende dækninger:

Dækning	Udbetaling	Ramme
Dækninger ved dødsfald		
Ægtefællepension	Udbetales til navngiven ægtefælle/samlever Livsvarig eller Ophørende (ved ægtefælle / samlevers folkepensionsalder)	0 - 80 % af pensionsgivende løn.
Ratepension ved død	Udbetales i 10 år ved medlemmets død	0 - 80 % af pensionsgivende løn
Børnepension	Ønskes en børnepension, der overstiger rammerne i gruppeliv, kan medlemmet oprette børnepension til hvert barn	0 - 20 % af pensionsgivende løn
Dødsfaldssum (skatte og afgiftsfri)	Udbetales til nærmeste pårørende. Omfattet af reglerne for aldersforsikring	0 - 800 % af pensionsgivende løn
Dækninger ved invaliditet		
Invalidesum (Gruppeliv)	Ved tilkendelse af varig eller midlertidig invaliditet i mere end 2. år	0 - 50 % af pensionsgivende løn
Dækninger ved alderspension		
Ratepension med sikring ved død*	Udbetales over 10 år. Ved dødsfald inden pensionering udbetales opsparingen til de efterladte.	Omfattet af skattemæssigt indbetalingsloft
Ophørende alderspension*	Udbetales over 10 år. Bortfalder ved dødsfald	Omfattet af skattemæssigt indbetalingsloft
Livsvarig alderspension med sikring ved død*	Udbetales livsvarigt. Ved dødsfald inden pensionering udbetales opsparingen til de efterladte. Ved pensionering kan medlemmet vælge at tilknytte en garanteret udbetalingsperiode.	Ingen
Livsvarig alderspension*	Udbetales livsvarigt. Bortfalder ved dødsfald	Ingen
Aldersforsikring med eller uden sikring ved død*	Udbetaling ved pensionering. Ved dødsfald inden pensionering udbetales opsparingen til de efterladte, hvis dækning er med sikring ved død.	Ikke skattepligtig opsparing omfattet af indbetalingsloft

* Kan også oprettes i Linkpension. Medlemmet kan vælge at overføre en del af opsparing eller præmien i Valgpension til Linkpension. I Linkpension kan medlemmet vælge mellem en række fonde.

3 i 1 Opsparing

Hvis et medlem ikke kan optages i 3 i 1 Livspension, oprettes i stedet 3 i 1 Opsparing, som er et opsparingsprodukt med tilknyttet gruppelevsfor sikring og ulykkesforsikring.

Medlemmer der optages i 3 i 1 Opsparing, er medlemmer som ved optagelsen:

- er ansat i fleksjob
- er ansat i øvrige stillinger, hvortil der med baggrund i helbredsmæssige forhold enten direkte eller indirekte ydes offentlige tilskud, fx job med løntilskud
- er tilkendt offentlig førtidspension eller har rejst sag om tilkendelse af offentlig førtidspension
- er tilkendt udbetaling/præmiefritagelse fra pensionskassen
- ikke afgiver tilfredsstillende helbredsoplysninger, hvis der stilles krav herom
- er tilkendt ressourceforløb eller jobafklaringsforløb
- indbetaler supplerende bidrag i forbindelse med en tjenestemandstilling

3 i 1 Opsparing oprettes med default med en ratepension med sikring ved død. Overstiger præmien det skattemæssige indbetalingsloft for ratepension, anvendes den overskydende præmie til en livsvarig alderspension med sikring ved død.

Medlemmet kan vælge mellem følgende dækninger:

Dækning	Udbetaling	Ramme
Dækninger ved dødsfald		
Dødsfaldssum i gruppelev	Udbetalingen er skatte- og afgiftsfri	Basis = 300.000 kr. Rammen for valg = 0 - 300.000 kr.
Dækninger ved visse kritiske sygdomme		
Sum ved visse kritiske sygdomme	Udbetalingen er skatte- og afgiftsfri	Basis = 100.000 kr. Ingen ramme for valg.
Dækninger ved ulykke		
Heltids ulykkesforsikring - sum	Udbetalingen er skatte- og afgiftsfri	Basis = maks. 1.000.000 kr. Ingen ramme for valg.
Dækninger ved alderspension		
Ratepension med sikring ved død*	Udbetales over 10 år. Ved dødsfald inden pensionering udbetales opsparingen til de efterladede.	Omfattet af skattemæssigt indbetalingsloft
Livsvarig alderspension med sikring ved død*	Udbetales livsvarigt. Ved dødsfald inden pensionering udbetales opsparingen til de efterladede. Ved pensionering kan medlemmet vælge at tilknytte en garanteret udbetalingsperiode.	Ingen
Aldersforsikring med sikring ved død*	Skattefri udbetaling ved pensionering. Ved dødsfald inden pensionering udbetales opsparingen til de efterladede	Omfattet af lovbestemt indbetalingsloft

* Kan også oprettes i Linkpension.

Investeringer i 3 i 1 Livspension og 3 i 1 Opsparing

3 i 1 Livspension/3 i 1 Opsparing er et markedsrentebaseret livscyklusprodukt, hvor medlemmernes opsparing er placeret i årgangspuljer, som er afhængig af medlemmets alder og dermed investeringshorisont.

Hver af disse årgangspuljer er sammensat af tre basisfonde, der investerer i henholdsvis obligationer, aktier og alternative investeringer. Investeringsrisikoen tilpasses automatisk medlemmets alder. Jo tættere medlemmet er på pensioneringstidspunktet, jo kortere er investeringshorisonten og desto mere sikkert investeres opsparingen – vurderet på en ét-årig horisont.

Medlemmerne kan i 3 i 1 Livspension/3 i 1 Opsparing, vælge imellem tre forskellige risikoprofiler: Høj, Moderat og Lav risiko.

Det forventede afkast varierer på tværs af årgangspuljer og risikoprofiler. De yngste årgangspuljer i høj-risikoprofilen har det højeste forventede afkast, mens de ældste årgangspuljer i lav-risikoprofilen har det laveste forventede afkast. For ældre medlemmer, der nærmer sig pensionering eller er gået på pension, er det vigtigt at sikre en stabil afkastudvikling, da der er begrænset tid til at indhente eventuelle tab. For disse medlemmer har investeringsstrategien primært et kortsigtet fokus, hvor målet er at minimere risikoen for store tab. For yngre medlemmer, hvor der er tid til at indhente selv større tab, og hvor opsparingen typisk er begrænset, kan der anlægges et mere langsigtet perspektiv. Det er for denne gruppe desuden vigtigt med inflationsbeskyttelse, fordi inflationen normalt langsomt undergraver pensionens købekraft.

Årgangspuljernes allokering på basisfonde

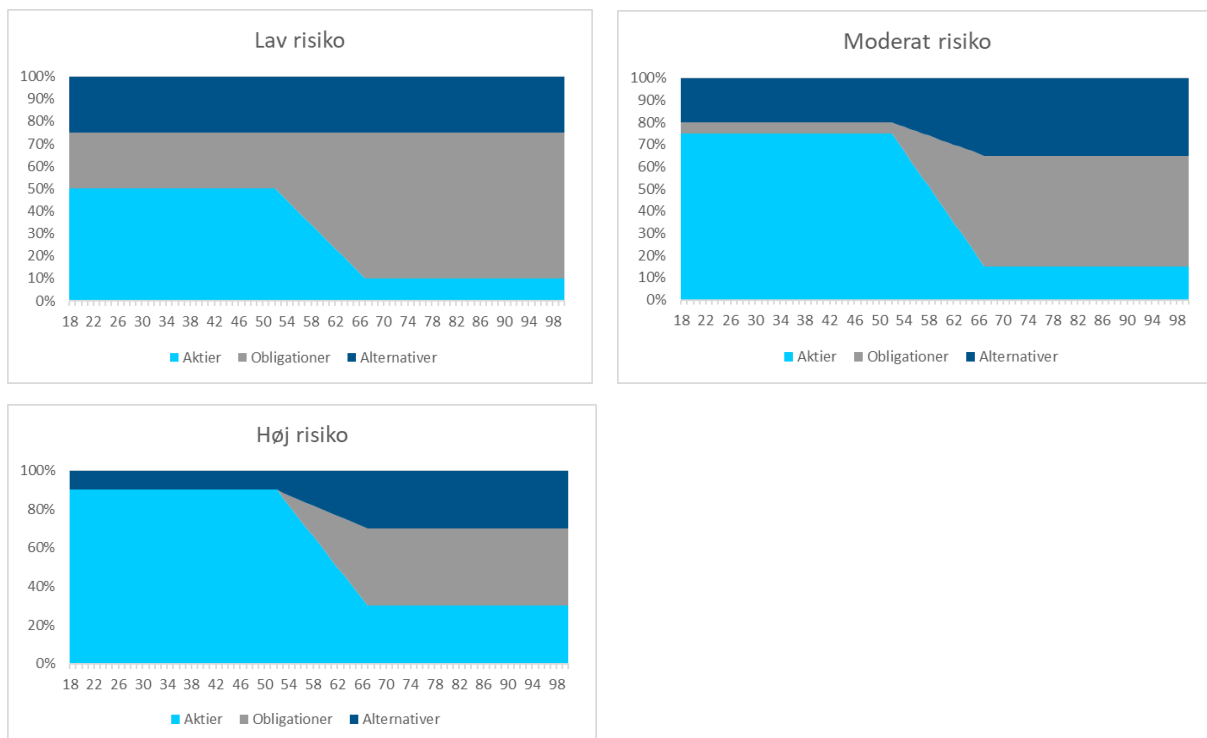
Et eksempel på årgangspuljernes allokering på basisfonde for hver af de tre risikoprofiler er vist i nedenstående figurer. Her illustreres forskellen i investeringssammensætningen, og dermed forskellen i investeringsrisikoen, på tværs af de tre profiler klart. Samtidigt ses nedbringelsen af investeringsrisikoen frem mod pensioneringstidspunktet tydeligt.

De tre risikoprofiler har forskellige forløb af årgangspuljernes allokering på basisfonde. Den moderate risikoprofil tilrettelægges, så de yngste årgangspuljer har et afkastmål tæt på aktiemarkedet, men med en mindre risiko gennem en vis risikospredning. De ældste årgange har en risiko tæt på obligationsmarkedet, men et højere forventet afkast gennem en vis risikospredning. Det er tillige et mål, at aktivsammensætningen for de yngste årgange skal give en langsigtet beskyttelse mod inflation. Det sidste sikres bl.a. via en allokering mod faste reale aktiver som ejendomme og skove.

I livscyklusprofilerne fastholdes risikoen i eksemplerne frem til og med årgangspulje 52. Derefter aftrappes risikoen lineært frem til og med årgangspulje 67, hvorefter risikoen atter er konstant. Livscyklusprofilerne giver en bedre afstemning af risikoen i forhold til medlemmernes alder.

Godkendelse af de endelige aktivallokeringer fremlægges til beslutning i bestyrelsen i første halvdel af 2020 og vil løbende blive justeret af bestyrelsen.

Figur 1. 3 i 1 Livspension/3 i 1 Opsparing årgangspuljers allokering på basisfonde

Basisfonde

Investeringerne i markedsrenteproduktet foretages igennem basisfonde. De tre basisfonde investerer inden for hver deres aktivklasser.

Basisfonden Obligationer – med lav risiko og evne til at stå imod aktieuro. Fonden investerer i renteinstrumenter med høj grad af kreditværdighed. Fonden har et benchmark bestående af danske og europæiske statsobligationer, danske realkreditobligationer samt erhvervsobligationer med begrænset kreditrisiko. Samlet set har fonden en begrænset markedsrisiko. Over tid ventes fonden at have en negativ samvariation af afkast i forhold til aktiers afkast, ikke mindst i perioder med finansiell uro. Fonden er kendetegnet ved en høj grad af aktiv forvaltning og størstedelen af aktiverne forvaltes internt.

Basisfonden Aktier – med stor grad af risikospredning. Fonden investerer primært globalt i børsnoterede aktier. Desuden investeres i noterede aktier og højrenteobligationer, som risikomæssigt deler mange karakteristika med børsnoterede aktier. Fonden har et højt forventet afkast, men også en betydelig risiko, så de årlige afkast vil typisk være præget af store udsving. Porteføljen er i høj grad eksternt forvaltet og baseret på indeksnære strategier.

Basisfonden Alternativer – med andre kilder til afkast og inflationsbeskyttelse. Fonden investerer overvejende i faste reale aktiver som ejendomme, infrastruktur og skove. Værdien af disse aktiver er traditionelt nært knyttet til det generelle prisniveau i samfundet, hvilket er medvirkende til at sikre porteføljens købekraft. Derudover investeres i særligt udvalgte typer af hedgefonde og struktureret kredit, som bidrager til at sprede risikoen. Fonden er risikomæssigt placeret på et niveau mellem obligationer og aktier.

Bilag 3

Kandidat til bestyrelsen

Lene Dammand Lund

Det, jeg vil arbejde for, er:

- Et holistisk blik på investeringer, som balancerer højt afkast og en bestræbelse på at nå FNs verdensmål
- Effektivitet i administrationsomkostninger
- God service til pensionskunder
- Professionel ledelse med blik for både drift og strategi
- God medlemskommunikation

CV

- 2012 - Rektor for KADK (www.kadk.dk)
- 2006 - 2012 Administrerende direktør i SLA A/S (www.sla.dk)
- 2004 - 2006 Adjunkt i procesdesign, Kunstakademiets Arkitektskole
- 2002 - 2004 Egen virksomhed, Lund Arkitektur
- 2002 - 2004 MBA-BYG uddannelse, CBS
- 1995 - 2002 Redaktør af tidsskriftet Arkitekten
- 1994 - 1995 Arkitekt på tegnestuen Prof. Bernhard Winking, Berlin
- 1992 - 1994 Medejer af tegnestuen Pluskontoret, Århus
- 1991 - 1992 Arkitekt på tegnestuen von Gerkan, Marg und Partner, Hamborg
- 1991 Kandidatgrad i arkitektur, bygningskunst, Arkitektskolen i Aarhus

Tillidsposter

- 2019 - Medlem af advisory board for Folkemødet i Allinge
- 2018 - Medlem af 2030-panelet etableret af Folketingets 2030-netværk
- 2017 - Bestyrelsesmedlem i BARK Rådgivning A/S
- 2015 - Bestyrelsesmedlem i Design Denmark
- 2013 - Medlem af Designrådet
- 2006 - 2012 Bestyrelsesmedlem i Signal Arkitekter (www.signal-arki.dk)
- 2004 - 2018 Bestyrelsesmedlem i Statens Ejendomsselskab Freja (www.freja.biz)